

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1997

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

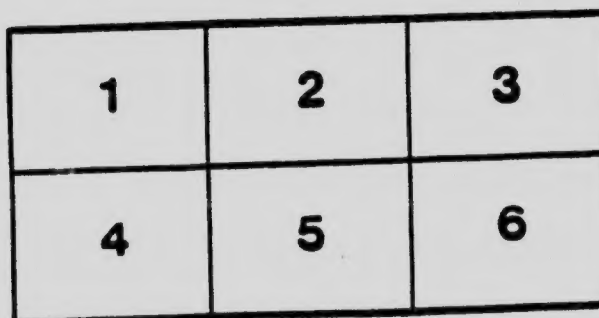
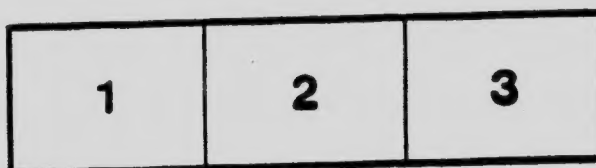
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol $\rightarrow$ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

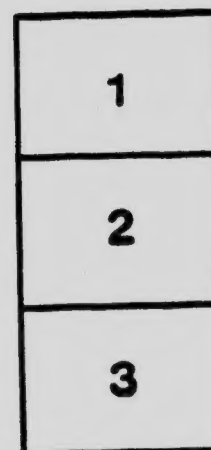
Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole $\rightarrow$ signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

816

Веселий Оповідач.

З ДОДАТКАМИ.

Упоряднував Б. Грінченко.

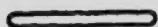

PG 3944
V47
1910
с.3

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ
850 Main Street, Winnipeg, Man.

Веселий Оповідач.

З ДОДАТКАМИ.

Упорядкував Б. Грінченко.

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ

850 Main Street, Winnipeg, Man.

PG3944

V47

1910

c.3

1. РОЗУМНІ.

Був у батька та син Грицько. От, Грицько пішов на улицу, а злодій заліз у комору. Батько чує, що там щось стука, та й питається:

- Се ти, Грицьку?
- Та вже-ж не хто!
- Береш кожух?
- Та вже-ж не що!
- Візьми й сірак!
- Та вже-ж не як!
- А може й кущину?
- Та вже-ж не покину!

Огляділи ся вранці батько з сином, аж zostали ся вони так, що нічим і пальця обгорнути. (Валк. п.).

2. НАУКА.

Хотів москаль по нашому навчити ся.

От наш братчик і почав його вчити:

— Слухай: як ішов я у Полтаву, то найшов халяву, та пішов на вечорниці та вдарив об лаву — ось вам, дівчата, на славу! Ну, кажи тепер ти, москалю!

— Как шол я, малий у Платаву, да напшол галянішшу, напшол на пасіделкі, да ударіл аб скамейку: вот вам, дівкі, на діваваньята! (Харьк. п.).

3. ГАРНА ДІВКА.

- Ти, дівко не вмієш вмієш.
- Дарма!
- Ти не вмієш і не вмієш.
- Та дарма!
- Ти не вмієш і хати не вмієш.
- Та дарма!
- Ти не вмієш і шити не вмієш.
- Та дарма-ж, кажу!

— Ти не вмієш і танцювати...
— Брешеш!

4. ПАРУБОК-ШВЕЦЬ.

Парубок швець учивсь у місті (у городі).
Одного разу він прийшов до дому у гостину
був на селі на обіді. Сидить він, пишається
— мов ми, просвіщені. Люде бачуть таке, то
й не дивляться на його. То він тоді до їх:
— Не вважайте, люде добрі, що я швець.
говорить зо мною, як з простим.

5. ВСЕ Я ТА Я.

Покликав хазяїн за могорич до себе мо-
лотити. Спершу сїли випили.

— А хто — питається він, — по чарці?

— Та хоч і я! — озивається один.

Випив, покректав, утер ся.

— А хто по другій?

— Та хоч і по другій я!

— А хто по третій?

— Та чи по третій, то й по третій, — знов
таки той каже.

— А хто-ж, будьте ласка, і завтра так?

— Та що-ж це ви? — каже то й до
других. — Усе я та я, а вони й мовчать. Я за
себе сказав, а тепер уже на мене дуже важко
буде.

6. ШВАЧКА.

— Шисш, дівонько?

— Шпо.

А пороти скоро будеш?

— Та ось тільки ниточку дошню.
(Харьк. п.).

7. ЧИМ ІСТИ.

— Що це ти бабо, ополоником їси?!

— Та десь, пане, діти кірець занесли.

8. ЦИГАН.

Чоловік заколов кабана, порасть ся вже біля його в хаті, коли входить циган:

— Сала, пане-господарю... чи то пак, до бридень!

Добридень! Сідайте у нас!

— Ах, то-то їстимемо, пане господарю!

— Їсти-мемо та не всі.

А циган:

— Аби вас дома не буде?

9. СВЯТО.

— А чому ви, хлопці, не орете?

— Та, дядьку, свято...

— Яке свято?

— Чересло й леміш ізнято.

10. РОЗУМНА БАБА.

Іде баба на базар. Їде чоловік:

— Сідай, бабо, підвезу тебе!

— Та ніколи, шиночку, шидіти, — треба йти!

Якось він просив її, сіла вона на віз, — ото й приїхала вона в город. Злазить баба з во- за та й каже: — Оче диво: і шиділа вишу доро- гу, і на баазрі стала.

11. ЗЛОДІЙ.

В одному селі та оброть украдено. Шукали-шукали, — ніяк не могли знайти злодія. І не велика й штука та оброть, та за серце бере, що не знайдеш. Ось отаман і велити зібрати ся всій громаді. Зійшли ся.

— А що-ж ви всі тут? отаман питаєть ся.

— Усі.

— А той тут, що обротьку вкрав?

А злодій не вдержавсь та:

—Тут! — каже.
Зараз його і вхопили!

12. ЗЛОДІЙ ТА САЛО.

Злодій заліз в ночі до чоловіка Сави красти сало, увірвав ся з салом з бантини та й генувсь серед сїней. Сава почув та питаєсь ся:

— А хто там?

А злодій не дурний був та:

— Саво, — каже, — Саво! Прислав тобі чорт сало!

А Сава:

— Геть з ним! Я з чортами не братаюсь, то й сала їх не хочу.

— Ну, — каже, — коли не хочеш, так двері відчини та підсоби внести сало.

Так той, сердега, ще й підсобив.

13. НЕМА ЧОГО ЖУРИТИ СЯ.

Одного разу ксьондз (піп католицький) казав казанє (проповідь).

— Не випвайте ся, — каже, — люде, бо за це пити-мете смолу на тому світі.

Тільки з костьолу (з католицької церкви), а один дядько у крамницю та:

— А всиште мені кавратку смоли!

Дали йому. Випив одну — погано, але-ж не дуже; випив другу, розсмакував та й каже:

— Що гірка, то гірка; що погана, то погана, а все-ж нема чого журити ся: як втягнеть ся чоловік, то й те буде пити.

14. ЖИД ВОЯКА.

— А куди ти, Мошку, йдеш?

— А на війну іду.

— Та чого-ж так пізно?

— Та ніщого, сєе двох, трох зарубаю.

— А як тебе хто зарубає?

— А кому з я сцо винен? За сцо мене рубати?

15. СКІЛЬКИ ВЕРСТОВ ДО НЕБА.

Їдуть два добродії з ярмарку. І як п'ять верстов проїхали, так і одпочити треба, бо як п'ять верстов, то й коршма стоїть. От їдуть і збалакали ся:

— А що, — каже, — як би його злічити, скільки то верстов до неба?

— А Бог його святий знає, скільки. Думка така, що верстов із п'ять буде.

— Тю на тебе, куме! Та як би туди п'ять верстов було, то там би коршма стояла.

16. ПИРІГ.

Випив подорожний чарку, виняв пиріг і їсть. Коли це заходить у коршму лях з польованя — голодний і холодний. Випив чарку, по хожє та все на пиріг дивить ся, а далі й каже:

— От у мене жіноча натура: як тільки вип'ю, так і схочу пирога.

А подорожний:

— А в мене така натура, що ніяк не хочеть ся з ляхом ділити ся.

Коли це москаль у коршму — випив чарку, підійшов до подорожнього, та за пиріг:

— А дай-ка, братец, піражка-та!

Уломив більшу половину та й пішов собі.

17. ЖИДІВСЬКІ НАЙМИ.

Жид наймив наймичку:

— Ти з мене, — каже, — галоцко, не богато бери, бо в мене небагацько діла.

— А яке-ж у вас діло?

— От бац: устань ранком, підмети хату — та й сядь; винеси сміття — та й сядь; подій корів — та й сядь; наноси води — та й

сядь; звари обідати — та й сядь; знову попри-
ібрай у хаті — та й сядь; спряди поцинки-
двоє — та й сядь...

І все сядь та й сядь — і ліку тим сіда-
ням нема. — А як узе все зробис, що я казав
— тоді обідати. Страва тобі хороса буде: ци-
зварис картоплі — юска твоя, раки — юска
твоя, яйця — юска твоя... А що з, хіба мало,
як три страви на обід? Де з білсе готують най-
митами?

18. ЛИТВИН.

Литвин бив ся з кимсь та потім і розказу-
вав:

— Він мене обухом, а я його лапцям,
лапцям!... Так що-ж би ви думали? мене по-
везли, як пана, а він побіг, як собака!

19. СПІВАЧКА.

— Та й погано-ж ти співаєш, дівко!

— Еге, погано! Хоч погано, та довго!
(Харьк.).

20 НАПУВАННЯ.

— Напував ти коня?

— Напував.

— А чом-же в його морда суха?

— А води не достав.

21 ВОЛИ ВИННІ.

Післала жінка чоловіка сметану продава-
ти. А він ласий був, роз'язав сметану та й хо-
тів їсти. Воли смикнули, а сметана й розли-
лась. То він тоді:

— От ти й думай через бісових волів: те-
пер ні до торгу, ні до жінки! (Кролев. п.).

22. ІДЦІ.

— Ой, жіно, нездужаю! Як би ти ме-
ні зварила вареників... Та не звари сорок бо

не з'їм, а зварю трийцять девять та великих...
може-б я з'їв, та чи не одужав би.

— Ох старий! Як я молодою бувала, то
сорок вареників з'їдала, а тепер хамелю-хаме
лю — насилу п'ятдесят умелю!

23. ГЛУХИЙ.

- Здоров, Тарасе!
- Хлів плету.
- Боже поможи!
- На свині.
- Але-ж ти дурень!
- Спасибі!

24. ДОБРИЙ БУДЕ.

— Оце некла, — бодай катівських рук не
втекла!

- Та цить, дурний, то-ж твоя жінка!
- Ні, нічого! Як захолоне, то добрий бу-
де.

25. ЧУЖЕ ЛИХО НЕ БОЛИТЬ.

- Їж, кумасю, хліб, хоч позичений!
- Та дарма, кумочку, мені його не від-
давати!

26. КОВАЛЬ.

Був собі коваль такий мудрий, що взяв ся
леміші чоловікови скувати та багато заліза
зопсував, перепалив бо не вмів робити. Тоді
й каже чоловікови:

- Ні, чоловіче, скую тобі сокиру.
- Та чи сокиру, то й сокиру.
- Кує, кує коваль, — не йде діло.
- Ні каже, — не сокиру, а серп.
- Кував, кував серп, а далі каже:
- Хай уже швайку!
- Покував ще.
- Краще я вже тобі шпик зроблю.

Та роспик шматочок того зелізя, що лемішів зістав ся, та в воду, а воно — шпик!

— От тобі, каже, й шпик!

27. НЕВІСТКА.

— Хто винен?

— Та, звісно, невістка.

— Та її-ж і в хаті нема!

— Так плахта її висить. (Сумськ. п.).

28. ЦИГАНІВ БАТЬКО.

— Цигане, твого батька піймали.

— Де?

— У коморі!

— Е, у коморі! У коморі хоч і го, то піймають. Ви його у степ пустіть, та й піймайте. (Павлогр. п.)

29. СЛІПЕЦЬ.

— Сліпець, на млинець!

— Не хочу!

— На два!

— Не бачу,

— На три!

— В торбу при!

30. ДО ЧОГО ОХОЧИЙ.

— Як тебе звуть?

— Михайло!

— А робити хоч?

— Нехай-но!

— А борщу?

— Не хочу!

— А пирога?

— Хоч-би й два!

31. ШВИДКА РОБОТА.

Ходив рак сім років по воду, та прийшов до дому, став поріг перелазити, — розлив, та й каже:

— Оттаке горе з швидкою роботою!

32. РОСКАЗАЛА.

— Бабо, де у вас отаман живе?

— Їдьте, серденько, навпростець, а там живе Андрій Швець, а там — круто соб — Кулена Вакуйєнкова: її чоловіка торік узяли в москалі; — а там проваллячко, а за проваллячком — гульк: по городу ходить сбеа кобила, а на призьбі лежить руда собака. Ото, серденько, й отаман живе.

33. ЦИГАН ТА ХЛІБОРОБ.

Циган хліборобови розказував, скільки йому бідолашні ому роботи:

— Мені, — каже, — дуті!... — кувати!.. ухналі робити!... на базар носити, хліб купувати, діти годувати!... А тобі що? — Ори, мели, їж!...

34. СВІЖА КОПІЙКА.

— Чи був на базарі?

— Був.

— Що-ж ти купив?

— Козу.

— Що дав?

— Сім кіп!

— Де-ж вона?

— Та продав.

— А за скільки?

— За пять кіп.

— А що-ж так багато втратив ся?

— Нічого, що багато — аби свіжа копій

ка.

35. НАЙМИТ ЛІНИВИЙ.

— Чого ти, наймитку, так рано встаєш?

— Та я то обуваннячком, то вдяганнячком та й надолужу.

36. НЕ ГУСАК, А ГУСКА.

Ночував перехідний салдат у баби, а йшов, то гуску вкрав.

Наздоганяє його баба:

— Службо, підожди!

— А что, бабунька, мні скажеш?

— Та гуску мою віддай!

— Ах, ти. Бог мой! Ето гуска развес? Кой я дурак. Босьмі, бабка, — сій-сій думаю, что сто гусак.

37 ЖИДІВСЬКЕ МІРКУВАННЯ.

— Мошку покрив-би ти хату — затікає.

— Герети, крити хату! Та як її крити, коли тепер дощ іде?

— Та хто-ж каже, що тепер? Ти тоді покрій, як дощу не буде.

— Герети, крити хату, як дощу не буде! Та в мене тоді й так буде сухо.

38. А ЩО ТЕПЕР БУДЕ?

Питаєть ся пан у аянда:

— Був ти у Варшаві?

— Ні, не був.

— Дурень-же ти, що не був. А в Парижу був?

— Ні, пане, не був.

— Дурень-же ти, що не був. А в Римі?

— І там, пане, не був!

— Дурень-же ти, що не був.

— Я й сам, пане, знаю, що дурень... Але я і вас запитаю: чи був пан там, де я своєю козу напуваю?

— Ні, не був...

— Ну, герехт! А що-ж тепер буде?

39. САЛДАТ ТА БАБА.

Сидить салдат, наспинає порох. А стара

баба зроду того дива не бачила та й питаєть
ся:

— А що то, — каже, — службо?

— А ето ікра салдатекая, — бреше сал-
дат — с ёного у нас, бабка, виходять салда-
ти.

Тільки салдат з хати, а баба:

— Стривай-же, бісів сину! Не дам я ва-
шій ікрі випложувати ся!

Та як ухонить той порох, та в піч його!
Як бухне він — так печі мов не було.

От тоді баба:

— Чи не диво-ж з салдатами? В ікрі ще сал-
датня, а дивись, що виробляє!

40. ЦИГАНОВЕ НАЙМАННЯ.

Наймає циган свого сина у найми:

— Та він, — каже, — добра дитина, та
тільки одно з ним лихо — шоді їсти не хоче.
То вже прошу вас: як що зноровить часом та
їсти не схоче — не жалуйте, прошу вас, нагая
на його. А робити — вже чорт з ним! — не сп-
луйте, наноче!

41. УСЕ ГАРАЗД.

Вертаєть ся нан з заграниці. і стрічас йо-
го гугменний на дорозі.

— А що, Іване? Усе гаразд дома?

— Та все гаразд, пане. Одно тільки...

— А що-ж там таке?

— Та ніж, пане, ваш складаний поломав
ся.

— Ну, поломав ся, так поломав ся — що
там балакати! Мабуть хлопці грали ся та й по-
ломали.

— Та тільки не грали ся, а гнідого
білували.

— А з чого-ж то гнідий згинув?

— Та погнали у місто по ліки та й підвали.

— По ліки? А хто-ж хорий був?

— Та пані нездужали...

— Пані? Що-ж вона і довго нездужала?

— Та ні, пане, — усього один-день, другого дня від пожежі і Богу душу віддали.

— Як від пожежі?

— Та так, пане — як заняв ся хлів, та все в пана вигоріло — нічого не зістало ся.

42. ЗАГАДКИ.

Гуляють люди у шинку та й причепили ся до жида:

— Загадуй, жиде загадок!

— Ну, то й загадок! — жид каже, — А що-ж буде, як ніхто не вгадає?

— Та не жури ся про те! Хто не вгадає, той заплатить карбованця.

— Ну, герсти! А що-ж воно таке, що в день чорніє, а в ночі біліє, а ранком синіє?

Думали-думали — ні, не втнуть: довелося дати по карбованцю.

— Ну, скажи-ж Мошку, що воно таке?

— питають ся жиди люде.

А жид:

— Герсти, що то таке? А я почім знаю!

— Е, так вертай гроші!

— А нащо-ж так? І я не вгадав — і я сам собі віддаю карбованця.

43. САХАР.

— Та й солодкий-же той сахар!

— А ти хиба їв?

— Та мені розказував цимбалистий, а йому казав басистий, що як вони грали у жидів весілля, то жиди їли, — і такий, каже, солодкий, що аж страх!

44. ДУРЕНЬ ДУМКОЮ БАГАТИЄ.

Лежить циган по обіді та й міркує:

— Ех, — каже, — як на оцій кобилі одурю та візьму бариш, росторгую ся, то куплю хату та хазяйство заведу.

А діти: — І корову кунимо!

А циган: — А вже-ж кунимо приведе нам корова телятко, а те телятко...

— А я сяду верхи, — син каже, — та й їздити-му на теляткові.

Циган як схопить ся, як почне його чухрати нагасм.

— А не сїдай! А не сїдай!... бо спинку зломши!

45. АБИ ШВИДЧЕ.

Зібрались їхать у ярмарок чоловік та жінка та й сїли обідати. Жінка й каже:

— Їж ти, чоловіче, юшку, а я курятину — аби швидче.

— Добре!

Пообїдали.

— Ну, сїдай-же ти, жінко, на воза, а я верхи. — аби швидче!

Сїли. Чоловік внісникнув дугу та й гайда, а жінка зістала ся:

— Отсе-ж тобі, жінко, — аби швидче!

46. МОСКАЛЬ - КОСАР.

Ішов москаль на косовицю. Іде і собачку з собою веде.

— Москалю, куди йдеш?

— Касіть! — веселенько каже.

— А собачку-ж нащо береш?

— Вот! Што сам не їс'єм, то собачка їс'єсть.

Вертаєть ся косар — ледви ноги волоче. Не гаразд, мабуть, косило ся.

— Москалю, косив?

— Касіл, чорт мене насіл! — і гол
не одведе.

— А собачка-ж де?

— Іс'єл! (Харьк. п.).

47. ВАРЕНИКИ.

Вернув ся салдат на квартиру з муштри
зно і просить їсти.

— Оттам, — каже господиня, — у не
в макітрі, — витягни сам.

— Дая, может, перекіну?

— Бери, бери — воно не розіллеть ся.

Витяг салдат вареники.

— Да как же єво єсть?

— Та бери в руки та їж!

— А как же оно прозиваєть ся?

— Ат, — каже, — жери мовчки собі!

Попоїв салдат, аж пальчики облизав, та
тоді:

— Хараші, бабка, твої жеримовчки, —
жаль только что маловато.

48. ЗЕЛЕНИЙ ДУБ.

Сів батько з двома синами обідати у лі-
сі.

Узяли ся горячого борщу. Покуштував
один син — пече.

— Та й дуб-же! — каже.

І другий син покуштував:

— Та ще й зелененький, — каже.

А батько заслухавсь, про що вони бала-
кають, та як сьорбне тоді повним ротом того
борщу, як підскачить:

А щоб-же ви, синки, на тому дубові по-
висли!

49. БАБИНІ ГОРОБЦ

— А скільки ви, бабо, піймал... оробців?

— Отсе, сичку, тільки отсього ніймаю, та ще девять зістанеть ся, — то й буде аж десять.

50. ЛІЧІННЯ.

Їдуть з ярмарку.

— Тиру! Стій! Давай, жінко, гроші лічити! Кажі, куди поділа?

— Та що, се тобі, чоловіче, таь здало ся, щоб усе гроші лічити! Ну от: копу за сі́длу на сіль, та за копу соли кушила, та кумом пропили — от і гроші всі!

— Так! А гей, волн!

51. НОЧЛІЖАНЕ.

Покрали коней, а ночліжане бачили їх на допит.

— Вп винні! — кажуть.

— А вони:

— Не знаємо ми нічого! Правда, що ми ходили дещо і гомоніли про що, тільки, коли ми хоч що, або що, то нехай нам чорт знає що — от що, а не то-що! А ви кажете щоб ми там -що-що, або або-що!

52. ТЕСТЕВІ ДАРИ.

Як оженив ся, то дав мені тесть у приданок торбу з сьома перегородками: на хліб і на ви-хліб, на пшоно й на вишпоно, на сіль і на ви-сіль...

Та дав іще кобилу таку, що як положити на віз сім мішків порожних, то з гори ще й біжить!

53. МАЛО ІСТЬ.

— Ти, бісового сина дочко, по десять разів на день їси! І хиба тобі не настарчиш!

— Де-ж там по десять разів! Усього по тричі!

— А злічи, сяка-така!

— Снідала-обідала, — раз їла; полуднувала-підвечіркувала — два їла; вечеряла-підвечіркувала — три їла. От і все!

54. УГАДЬКИ.

У мене, — каже циган, — три сини, та всі три угадьки: як скаже один, що буде дощ, другий, що хмарно, третій, що сонячно — так котрий і вгада!

55. БДЖОЛИ.

Заліз циган на насіку бджоли піддирати. От чи піддрав, чи ні, — коли се хазяїн прибігас з людьми та до цигана:

А що ти тут, такий-сякий, робиш?

Та як заходилась його періщити — на силу вихопив ся циган. Тоді як побіг... А люде гукують:

— А що, чи добрі, цигане, бджоли?

А циган:

— Хто їх зна, чи вони добрі, чи ні! А що мед, — то тяжко солодкий!

Та знов бігти!

56. ЦИГАН НА МОРОЗІ.

Довело ся бідному циганови, що піде й погріти ся, а зима була люта. Загорнув ся він у шерстю (сїть така), сидить, ухналі зубами кує. А далі й каже, показуючи пальцем крізь очко:

— Се-ж то тут холодно, а як-же воно там?!

57. ТІСНОТА.

Раз їхав чоловік великим шляхом та проїздив піуз верству: коло верстви дорога була наковчана, то якось він і зачепив ся. От став тоді, чуха потилицю та й каже:

— Яка-ж то тіснота, що піде й возом проїхати!

58. ГОЛОДНИЙ ЦИГАН.

Зарийшов циган до чоловіка, три дні нічого в роті не було, сям'я сидить голодна, а тут жінка хліб з печі виймає, борщ на прищічку булькотить... Циган каже:

— Киши-киши, борщик, будем тебе їсти!

— Будем їсти та не всі, — відказує хазяїн.

А циган:

— Хиба ти не хочеш?

Коли циганча прибігає, бачить; на лаві хліб парує... а попросить сором.

— Ідїть, — каже, — тату, обідати!

— Обідайте собі самі, а я з добрими людьми побалакаю.

Циганча не йде, кліче вдруге, втретє... як ухопив циган хліб, як шпурне ним у циганча...

Я— нічим мені тебе, сяка така дитино!..

А циганча за хліб та до дому. (Київськ. п.).

59. ХИТРИЙ.

Пішов один чоловік позичати воза, а той у кого він позичав, помітив уже його та й каже:

— Та я-б тобі, сину, дав та ти, орючи, як рубаєш що, або притісуєш, то далеко дуже від воза відходиш

— Е, ні, дядечку, їй Богу! що рубаю, то все до колеса.

— Тим то, як я тобі давав той раз воза то все обіддя було порубане! Іди-ж собі та більше і не вертай ся! (Полтавщ.).

60. ДИТИНА З ПЛАЧЕМ.

Одного разу їхали два купці і заїхали на заїздний двір, а двір держав чоловік простий. Позносили ото вони з воза свої клунки і просять хазяйку, чи не можна достати кавунів та динь.

— Чом не можна? — Можна! — каже хазяйка.

От вона й пішла по кавун та динь, а хлопчик років п'яти зістався дома і давай ото кричати, що мати не взяла його з собою. А хата поруч із тією, де були купці. Ото він кричав. поки втомився, тоді замовк.

От один купець, — бо їм обридло, що він кричить, — і каже:

— Ну, слава Богу, перестало!

А хлопчик, почувши:

— Еге, перестало! спочину та й знов буду. (Полтавщ.).

61. СТАРШИНА.

Раз обрали собі люде старшину. От і записався новий старшина; зробився такий пановитий, що й підступити до його страшно. Сидить якось новий старшина на рундучі і бачить, що хтось їде селом. Погукнув старшина на свого небожа:

— Біжи мерщій та снітайся, що воно за птиця таке їде через моє село.

Кинувся хлопець миттю доганяти: біжить та гукася на проїжджаючого, щоб підждав. Стало. Підбігас хлопчик.

— Чого тобі треба? — питає проїжджаючий.

— Та наш новий старшина звелів снітати, що ви за птиця така тут їдете?

— Скажи своєму новому старшині. — о-

ззавсь проїзджаючий, — що і ти дурень, і старшина дурень.

Вернув ся хлопець. Старшина питає:

— А що?

— Та то якийсь знайомий.

— Як?

— Та так: і вас знає, і мене знає.

— Як-же він знає?

— Та казав, що й ви дурень, і я дурень.

Замовк старшина. З того часу вже нікого не питає ся. (Катеринославщ.).

62. МАЧУХА.

Обділила мачуха двох своїх пасинків кожного цілим шріжком, а синові ні одного не дала, та й каже пасинкам:

— А ви-ж дайте моему синові хоч по полювниці. (Харківщ.).

63. ЛІНИВА БАБА.

Була собі стара баба; жила вона у двійці з онукою, та не було у них ніякої худобини, тільки собака та трибока хатина. Бідували вони на світі більш за ліньками. Поки онука була мала, то баба ходила на заробітки, конала ріну, а вона й сама не пішла, і онуки не пустила.

— Нащо мені, — каже, — ріна? В осені онучку заміж віддам, собака здохне, а сама як небудь: то в зятя, то в родичів переживу зиму.

Але збігла й осінь, прийшла зима, а собака не здихає і онуки ніхто не бере заміж, а їсти вже нічого. То отсе тільки зачує було стара, що віконницею вітер стукає, то зараз:

— Вийди лінень, онучко, на двір: старости прийшли.

Аж там нікого нема. Ждали, ждали, а то ді баба й каже:

— Ні зять онуки, ні чорт собаки не бере. Хоч би вже який діявол на ріпу покликав!

64. РОЗМОВА.

Іде чоловік шляхом із торгу, а другий йому на зустріч:

— Здоров!

— Здоров!

— А що?

— Бичка.

— А де?

— У базарі.

— За скільки?

— За сім.

— Прощай — соб, гей!

— З Богом — гей! (Кіївщ.).

65. КОМУ ВОНЯ, КОМУ ПАХНЕ.

Купив чоловік дьохтю аж за три злотих та й несе його вулицею аз мотузок, що причеплений був до мазниці. Ще не далеко відійшов він від крамниці, коли се той мотузок — трісь! і увірвав ся; мазниця гепнула на землю, і дьоготь потік із неї. Біда чоловікови! За останні гроші купив, а тут така шкода! Давай він збирати той дьоготь пригорщами. Де не взяв ся купчик, ішов поуз, та, порівнявши ся з ним і давай лаятись:

— Ех, ти, хахол! навонял сдесь дьогтем!

— Еге, тобі він воня, — озвався чоловік, — бо ти грошей за його не платив, а я заплатив за його три злотих, то він мені пахне. (Катериносл.).

66. ЦИГАН - КОСАР.

Наняв чоловік цигана сіно косить і значив йому ціну, яка вже там була, і харч.

От той виїшов косить, та й пролежав увесь день у лісі. Над вечер прийшов:

— Уже скошив!

От повечеряв, узяв гроші, та ще й просить сала; а чоловік не дає; він і каже:

— Ну, не дав ти сала, щоб-же твоя трава встала!

Коли піде хазяїн на другий день — аж трава й стоїть.

— От каторжний циган!!!!... Щоб було мені йому вже той ниматок сала дати, а то пропала робота. (Київщ.).

67. РОЗБІЙНИК ТА ЖИДИ.

То був собі один розбійник з хлопцем, та бачить раз — їдуть жиди. От він і каже хлопцеві:

— Візьми булаву та перестрінь тих жидів і скажи, щоб гроші віддали.

Хлопець пішов, став на шляху та й каже:

— А давайте гроші!

— Гирете, які гроші?

— Мені, — каже, — звелено, щоб усі віддали.

А воно таке мале, хоч і з булавою на плечі, то жиди й не дивлять ся.

А той розбійник тим часом зайшов та й став за дубом, та виплянув звідтіля і булаву свою оттаку здорову показує та й каже:

— Віддай, віддай йому гроші!

Тоді жиди:

— Ну, оттакому козакові, то й гроші відати, а то — чорт знає кому! (Київщ.).

68. ПОТОЦЬКИЙ ТА ІВА.

А то був дуже багатий пан Потоцький. І в його підданий Іва — і Потоцький його дуже любив: куди, було, сам їде, то вже й Іва з ним.

Прийшли іменини Потоцького. Іва приходить:

— Моє ушановання, ясновельможний графе!

— Моє ушанування, Іво!

— Поздоровляю ясновельможного пана графа з іменинами!

— Ну, спасибі, Іво, що не забув!

Виніс йому дуката (три рублі) і дав.

— Ну, а твої іменини, Іво, коли? Я до тебе прийду.

— І! що ви, ясновельможний пане жартуєте!

— Ні, Іво!... А що-ж ти мені даєш, як прийду?

— Та в мене, ясновельможний пане, нічого немає. — що я вам дам?

— Е, вже-ж так: я собі теж. а прийду — ти мені повинен дати...

От, Іва собі думав, що Потоцький жартує: пішов собі та й забув. Приходить той день що сказав: Івана там якогось.. Потоцький приходить:

— Здоров, Іво, з іменинами будь здоров!

— Спасибі, ясновельможний пане!

Сів Потоцький, балакає. Сидів — не дає Іван нічого.

— Ну що-ж ти, Іво, мені нічого не даєш? — каже Потоцький. — Ти мій мужик — прийшов до мене, то я тобі дав три рублі!... А я граф, ти повинен мені дати п'ятнацять.

— Де-ж я вам їх ясновельможний пане, візьму?

— Де хочеш бери!

— Та в мене нема, милостивий пане!..

— Е, так, галґа! коли нема п'ятнацять рублів — верни мої три!

Іва — нічого робить — вернув. Потоцький узяв і пішов до дому. (Поділля).

69. ПОТОЦЬКИЙ ТА ЖИД.

Приносить жид до Потоцького цетрени і помаранчі, чи не купить ясновельможний пан?

Узяв Потоцький три штуки.

— Що-ж тобі за їх, жиде?

— По десять грошей, ясновельможний пане

— Що?

— По десять грошей дасть ясновельможний пан...

— Гей, — гукнув Потоцький, — поведи його, покажи йому палац!

Козачок повів по палацу жида. А там палац — то так як та церква! По стінах портрети понапнєсвано...

Обводив козачок того жида по всьому палацу. Вернув ся.

— А що-ж гроші, ясновельможний графе?

— Що?! дурню, жиде!.. А за вищо ти, пся віро, дивив ся на палац?... З тебе слідує пів рубля, а я з тебе тільки тридцять грошей узяв... геть! жени його!

Так жида й прогнали. (Поділля).

70. ПОТОЦЬКИЙ ТА ЛЬОКАЙ.

Потоцький був дуже справедливий: вже що зробить, то зробить яку там пакость, а що справедливий, то так! І не любив, щоб дурно його пропадало, — бо й скуний так був. От і дає він своєму льокаєви що-дня рубля на вино: де хоч бери — пляшка щоб йому вже була до столу.

Тільки одного разу обідав Потоцький та й не допив пів чарки, хотів вивірити льокає.

Сідає Потоцький другого дня обідати, под-
льокай йому знову цілу пляшку. Глянув
його Потоцький:

— А де вчорашнє вино?

— Яке, ясневельможний пане?

— Як то яке? Що я вчора не допив!

— Не було, ясневельможний пане!

— Як то не було? А, лайдак, гунцвот, —
брешеш!

— Там тільки на денці, ясневельможний
пане, гуща зостала ся, півчарки...

— Подавай мені гущу, щоб було півчар-
ки... подавай, галгане!

Льокай — нічого робити — поставив йо-
му за свої гроші ще пляшку. Потоцький у-
зяв, одлив собі півчарки та й каже:

— На — се твоє! мені твого, дурню, не
треба!

І віддав йому назад цілу пляшку.

— Та гляди, щоб ти мені не плував, дур-
ню — не займав панського добра, а то я тебе
батогами одшмарую! (Поділля).

71. ПОТОЦЬКИЙ ТА ЛІСНИЧІ.

У Потоцьких ліси є й тепер здорові, а то
ді ще більші були. У його були там і лісничі
і куренні. То звісно: панський ліс — крадуть
та й продають.

От, довідав ся пан Потоцький, що так йо-
го ліси переводять; — „Стій-же, я вам дам!”
А льокай, що з ним їздив, і підслухав та тим:

— Стережіть ся, — каже, — брацця, бо
Потоцький дочув ся, що ліс продає, то ка-
зав. що-швидко приїде до ліса оглядати.

Ті лісничі, як почули, мерщій позгромаджу-
вали свіже гілля, свіжі пеньки снігом попрі-
кривали — і ждуть уже Потоцького.

Коли підняла ся така хуга: світу не вид-

ко — мете!... А в лісі аж впе. Бачуть: підїздить якийсь чоловік до куріня, — коебняком напаяв ся, у простій одежині. Зліз з санок: а ті зараз і пізнали вже, що то сам пан Потоцький, та й нічого...

— Здорові, люде добрі, пустіть коло вас погріть ся!

— Сідай, грій ся, — кажуть.

От посідали всі біля багаття, і пан Потоцький з ними, — балагають. Потоцький і каже:

— Продайте, хлопці, мені дерева.

— Що? як то: панське добро та щоб ми продавали?! такого доброго пана?..

— Я вам, — каже, — і могоричу поставлю.

— Могорич, — кажуть, — станови — вишемо, а дерева не продамо: ми панського добра стережемо як ока!

Виняв Потоцький з саней боклак горілки — так, може, відрі дві, поставив. Сидять, пють... То бач, він хоче їх підпоїти: сам там півчарки више, а їх напуває... Та мужиқа одурши!

Попили ту горілку; він таки лізе:

— Продайте, хлопці!

— Та раз тобі, — кажуть, — сказано, не віро, що панського добра не продамо без пана!

Він знову:

— А може-б ви, хлопці, продали?...

— Гей, хлопці! — гукнув отаман, — а возьміть лиш його — чого воно оця невіра сучеть ся?

Хлопці так і розїняли Потоцького, та й давай шкварить... Ушкварили йому, може, з півсотні.

— Ото, щоб ти не підбивав добрих людей на зле діло! їдь, та нікому й не кажи! Потоцький зняв ся — поїхав, та вже нікому й не хвалить ся, чого заробив.

Потім того збирає він усю свою службу. Зійшли ся всі. От він велить позвати:

— Позвіть мені отакого — отамана і отких — лісничих!

Тих кличуть, а в їх уже й душа похолола...

— Отсе буде!" — думають.

Прийшли, поздіймали шапки:

— Здорові, ясновельможний пане! Чого ясновельможному графови нас треба?

А Потоцький поздоровкав ся з ними та й каже:

— Кажуть, що до вас приїздили дерева з мого ліса купувати?

— Приїздили, ясновельможний пане, приїздили!

— Що-ж ви йому сказали?

— А що ми йому сказали, ясновельможний графе? сказали — не продамо: ми панського добра стережемо як ока!

— А він вам що?

— А що, ясновельможний графе? Горілкою хотів підпоїти...

— А ви-ж що?

— Горілку випили, а його батогамн вибили!

— Ну, добре, добре! так і треба панського добра стерегти! Отже вам за те, хлопці, по дукату! (Поділя).

72. ЦИГАНОВА ВІРА.

— Цигане, якої ти віри?

— А тобі якої треба?

73. СКІЛЬКИ РОКІВ.

Як-же мені знати, скільки мені років?
Як родивсь, то без пам'яті був; як ріс, то розу-
му не мав, а як уже до розуму дійшов, то то-
ді-б то й лічити, та багато літ уплило.

74. БРЕХЕНЬКА.

Як був я ще парубком, а дід тоді ще не-
величком був, а батька ще на сьвітї не було,
то дідусь було питаєть ся:

— А що будем, сину, робити? зима хо-
лодна.

То я було діда ражу:

— Поїдьмо, — кажу, — дідусю, в ліс та
нарубаємо дров.

— Поїдьмо, так і поїдьмо!

А в нас бичечки невеличкі собі були, так,
можно на пригірщ було взяти. Поїхали в ліс.
Двілюсь, аж ломачча така велика купа! Я
стук сокрою в те ломачча! а медвідь звідті-
ля. з того ломача! Коли я в те ломача, аж там
шестеро ясьць. Як узяли ми з дідом, то дручка-
ми на віз не скотили, та вже я ледве не ледве
в шапку забрав: такі великі.

Ото приніс до дому. А в нас, як на те,
правда, свиня квоктала. От я підсилав під ту
свиню, а вона й вилупила мені 6 волів, так
як соколів. Тоді вже як узяли ми з дідом тимп
волами поле орати та хліб сіяти... та і вроди-
ло-ж добре! Вийдем було з дідом на поле, то
те чуже, а те не наше; те чуже, а т. те наше!..

Як узяли-ж ми женців збирати так, Бо-
же мій милостивий! що то ми того женця зібра-
ли! аж одну бабу!... Як понажинала вона нам
кіп!... Боже милостивий, скільки кіп!

А дід покійник і питаєть ся мене:

ти? — Де-ж ми, синку будем скирти складе-

А я кажу:

— Але-ж у нас комин великий, то на ко-
мині скирти складемо, а на печі молотитимем.

Як-же вкльонулась та проклята кузька
мишії. та так-же вкльонула ся! А в нас, щиз-
наць ... кіт добрий був. Як махнув він по ко-
мену, як ударить хвостом, а наші скирти та в
помийницю!...

А тут уже й батько підріс. Так мати, бу-
ло, все любить молоко парене, а ми все ки-
сле. То мати, було, по селу парить, парить а
ми в запічку киснем-киснем. А батько, прав-
да, риба-ка добрий був: кине удочку в чужу
будочку, то й тягне коли не кожух, то свиточ-
ку.

От ми й розжились. Так батько каже:

— У тебе мати вмерла, а в мене жінка, то
поставимо обід.

Як узяти-ж ми збірать людей на обід, та
з такою умовою, щоб була своя ложка, і хліб і
сінь. От як найшло народу, так, Боже милости-
вий! — аж два чоловіки. Так батько й каже:

— Засолим-же отсе озерце, то виїжте
щербичку, а на споді буде риба.

Так ті люде не здякувались.

75. ВЕЧЕРЯ.

— Уставайте, тату, вечеряти!

— А хліб-же є?

— Ні, нема.

— Вечеряйте-ж дітки, — я розіспавсь.

76. ГОСТЮВАННЯ.

— Е! як я в їх була, то там мене гарно
приймано: так просили, так не пускали...

— Та куди-ж не пускали?

— Та до їх у хату. — А так приймали, так приймали — все з столу... Так ми посиділи на покуті — знадвору... та й до дому пішли.

77. ПОХВАЛИВСЬ.

— Ех, каже парубок, танцюючи, — ех, штани-ж мої, штани сині, а ще двоє дома в скрині.

— Так скинь-же мої, вражий сину, коли в тебе є свої! — каже його товариш.

78. НЕСЕТЬ СЯ.

За кріпацтва ще пан один служив десь у місті, і прислано до його чоловіка з його слободи.

— А як-же справляється там порній окопом — пита пан того чоловіка, що приїхав.

— О, то-то пане, несесть ся!

— Ну що-ж? як?

— Все, пане, знизу поли надрізує, та плечі латає.

79. ПІШЛИ В ГОРУ.

— Цигане, он твого батька повісили.

— О! пішли наші вгору.

80. ХОРИЙ.

— Що се тобі, спнашу, сталось? Чи то в тебе хвороба яка, гнітючка, чи що? Бо ти-ж такий нічого не їси. Чи їв ти сьогодні що?

— Ні, тату. Тільки дали мені мати у ранці хліба окрайчик, та черствий дуже; от я хотів розмочити його у відрі з водою, та не вліз, — так я його сухим і згриз. Більше нічого їсти не їв.

81. ХВАЛЬКИ.

Купив собі чоловік нові чоботи, жінці перстень, а дочці сережки.

Настало свято, усі і повбїрались у по-
веньке.

Коли се заходить якийсь гість.

Чоловік сїв на покуті, човга ногами, —
виставивши нові чоботи: сам хату озирає, а то
ді, ногою показуючи (щоб чоботи бачили):

— А чом се у нас, — каже, хата не мете-
на?

А жінка виставила поперед себе руки,
роспирчивши пальці, щоб перстені видно бу-
ло, та й каже:

— Чи я-ж не казала?

А дочка замотала головою так, що сереж-
ки зателїнались, та собі:

— Отсе лихо! скільки-ж разів її на день
местити?!

82. ДУРНІ ПРОДАЖНІ.

Одному чоловікові та треба було у місті
купити дьохтю. От, не потрапив він куди тре-
ба, та й зайшов у таку крамницю, де всякі хви-
гн-мигн продають.

Увійшов, мазницю поставив біля ніг та й
дивить ся.

А в крамниці тільки один крамарчук, і
питаєть ся він того чоловіка:

— А чого тобі?

— А дивлюсь, — каже чоловік, — що тут
продаєть ся.

— А тобі ж чого?

— Та мені дьохтю.

— Та не дьоготь же, а дурні, дурні, дурні
тут продають ся.

Подививсь чоловік на його та й каже:

— Оце ж як тих дурнів здорово купують
— тільки оден усього й zostав ся...

83. НЕОДНАКОВА МІРА.

Невдала жінка напекла негарного хліба
та вже й підлещуєть ся до чоловіка:

— Глянь, чоловіче, який бо то хліб гар-
ний — як пух легенький!

Тільки жінка одвернулася, а чоловік гуп
її тим хлібом! А вона тоді:

— Оце харциз, ударив, як камінюкою!

84. НАЙМИТІВ ЗВИЧАЙ.

Наймит першого року каже: — „Десь го-
сподарські волн зайшли”; на другий: — „чи
че бачили де наших волів?” А на третій —
то вже: „—от, десь мої волн зайшли; шукаю
сам і хлопців розіслав — і ніде не знайдемо.”

85. МАТЕРИНА НАУКА.

Навчали мене покійна мати: — „Не ра-
дій, сину, чарці! — так я й доси їх слухаю: як
дійде до рук чарка, я скоренько її вип’ю і від
дам зараз — її трохи їй не радію... хай їй цур!

86. ДЯК.

— Дяче, дяче! чого твоя сем’я плаче?

— Не всім же співати!

87. СТІЛЕЦЬ.

Як стрільнув у качку, — так і вбив. Так
не ідолове ж піря: саме полетіло і мясо зане-
сло.

88. ГАРНИЙ СИН.

— Ей, синку, не роби так, а то будем бить
ся!...

— Тиру!

— А що?

— Що ж, бить ся, так і бить ся!

89. ХИТРИЙ ЦИГАН.

Обіда у коршмі якийсь купець і под-
йому поросся печене. А тут циган нагодив
просить їсти. А купець:

— Добре! — каже, — що ти найсамі-
ред зробиш і поряєти от зьому, те й я тобі зр-
блю, а тоді вже й їстимеш.

А циган зараз те поросся поцілував та т-
ді:

— А ну, пане, й мене так!

90. НАЯРМАРКУВАВ СЯ.

— Тату, на ярмарку всі люде лошат по-
губили...

— А ти?

— Еге! я своє вже увечері...

91. БЛАЖЕН МУЖ.

Блажен муж до церкви недуж, а до корч-
ми чим дуж. І з старів ся воюючи, по тих кор-
чмах почуючи. І купує й наливає, наливає-
випиває, випиває і куняє, — свого віку дожи-
ває.

92. НІ СЮДИ, НІ ТУДИ.

Якась пані, не дуже то богата, хотіла по-
водитись зовсім по панському. От одного ра-
зу наїхали гості, вона й поклікала якогось
Микиту, що рубав там дрова, чи біля волів по-
рав ся, і звеліла розносити чай; а щоб Мики-
та не помилув ся, кому поперед, а кому по-
тім, то пані його раз по раз смик та смик за
поли: — „Сюди, Микито! Туди, Микито!” Но-
сить Микита чай... А далі пані якось не потра-
пила за поли та за очкур смикнула, а він га-

спидів, та був з зашморгом... Зоставсь Микита з чаями посеред хати, мов кінь спутаний... та, повернувши ся до пані:

— Сюди — каже, — Микито! Туди, Микито! Оттепер уже ні сюди, ні туди!

93. ГОЛОВКУ СКРУТИВ.

Циган унадив ся обідати і вже поміч, що хазяйка, як покрає отсе мясо на тарілці, то кращими кришениками до чоловіка або до дітей. От циган і пішов на хитрощі: почав розказувати, що він горобця піймав та — „оттак, каже, голову йому скрутив!“ та хап за тарілку і крутив її кращими скищенками до себе.

94. ГОЛОДНИЙ.

— Мало пирогів!

— Та їж, ненажеро, — отам на печі повна макітра!

— Еге, я не хочу! я думав, що нема!

95. КОТОРІ НАШІ.

— Помагай, Боже, нашим!

— А которі ж ваші?

— Которі подужають.

96. ЛИХІ ЛЮДЕ.

Оттам, матінко, лихії люде: як напалося на мене все село, — ледві-ледві одгризла ся.

97. ХМІЛЬ ТА ЦИБУЛЯ.

Здибав ся хміль з цибулею: перше один одного позневажали, а потім повеличали.

— Помагай Боже, гірка!

— Здоров, шалений!

— Помагай, Боже, тобі, смаковита!

— Здоров будь, веселий!

98. ПІЙМАВ.

- Тату, я піймав татарина.
- То ве́ди його сюди.
- Не ве́дець ся бо...
- То пу́сти його.
- Так не пу́скаєть ся-ж бо!...

99. ЛАСУВАННЯ.

Коли ласувать, так ласувать, бий, жінко ціле яйце в борщ!

100. МАТИ Й МАЧУХА.

Рідна мати брехуха: — „І щоб тебе! І б дай тебе!“ А сама вже: — „Ох, коли-б чого не стало ся дитині з мого дурного слова!“ А щоб вже мачуха, то справедлива, ніколи не збреше: як каже:

— Я тобі дам! — то вже дасть!...

101. НАГУЛЯЛИСЬ.

— Оттак, хлопче, ми всю ніченьку прогуляли!.. І нагулялись як!... Там пани чаї та пшунти пють, а ми в приглубнику знай люльки плюндримо!...

102. ОЧІ.

Приніс чоловік податок, а писар подивився у книгу та й каже:

- За тобою ще недоплата. Ти не віддав.
- Ні, віддав.
- Не віддав!
- Отже віддав!

Бачить писар, що не обдурить, та щоб викрутить ся якимсь, — до писарчука:

— А подай мені очки!
Надів окуляри, глянув:

— Правда твоя: віддав.

Тоді той чоловік:

— От спасибі отсім скляним очам, а ті хоч би й повилазили!

103. НЕ ГРІШИ НА БОГА.

Циган зайшов до шевця, а в того діти на той час померли. Питаєть ся циган:

— А де ж твої діти?

Швець каже:

— Бог забрав.

Просить тоді циган напиту ся. Той, з свого жалю, не дівлячись:

— Он, — каже, — напийсь!

А там шевський квас стояв. Циган як сьорбонув та тоді:

— Не гріши, чоловіче, на Бога: од чортового квасу діти померли!

104. МЯСО І САЛО.

Чоловік якнісь кабана смалив, а циган тут нагодивсь і намагаєть ся: дай та дай йому сала. Той дав йому. То циган тоді:

— Дай і мяса!

— Добре, — каже чоловік, — дам і м'яса, тільки скажи одним словом: М'ясо й сало.

Циган і почав: і „м'ясечко-салечко,” і „м'ясе-сальце” — ні! А далі:

— М'ясало! — каже.

Засьміявсь чоловік і дав йому мяса.

105. МАЧУХА Й ПАСИНОК.

Мачуха дала на снідання своєму синові чогось ласенького, а пасинкові нічого. От, той боїть ся попрохати, та тільки мугиче собі, співає: „Я б і хліб їв, я б і хліб їв!”

— А дубця не хочеш? — грімнула мачуха.

А він тоді:

— Хиба ж уже й співати не можна?

106. ЖИДІВСЬКІ СТРАХИ.

Ішов жид у ночі лісом, Аж дивить ся, стоїть на шляху розбійник з булавою на плечех. Що тут робити? Убє, а найбільше — гроші за бере. Тоді жид зняв шапку, надів на руку й гука:

— Ей, цуєс? Я не один. А сцо один, то один, а сцо два, то два: два завсїгди не один!

Мовчить розбійник і стоїть, з місця не рушить ся. Жде жид, трусить ся. Далі ще вигав:

— Ей, цоловіце, а нї ваз ся! бо сцо два, то два, не один, а собака у мене третій.. гуджга! кусі! гавх! гавх!

Мов і не чує той — стоїть. і всю ніч так... Почало світати, глянув жид, аж то не розбійник з булавою, а пеньок з гілкою. Тоді жид:

— Пхе! сцастя з твоє, со ти пеньок, а то б знав як лякати!

107. ТЕРЕШКО.

— Здоров, Терешку!

— Еге, здоров!... Хиба не бачиш, що я в новій сорочці?

— А, здоров у новій сорочці, що мати з рядна пошила.

— Еге, з рядна, та з достатків: то мати умисне такі товсті нитки виводили, бо в нас сього року дуже коноплі були вродили.

— А чого ж вона така куца?

— Еге! Бо така витекла...

108. ЦИГАН ТА СОНЦЕ.

Наняв ся циган до чоловіка косити. От циганови хочеть ся, щоб скоріш день минав та щоб їсти несли, то він:

— Сідай, сідай, сонечку!

Та рукою на його, щоб сідало. А чоловік шуткуючи і собі рукою, буцім одверта сонце. І так що пройдуть ручку, то знову на те сонце...

А далі циган:

— От, — каже, — біднеє сонце вже за-смикали, а господиця все їсти не несе.

109. РІЗДВЯНІ ГОСТІ.

Приїхали до чоловіка на Різдво зять з дочкою. Ну, погостювали день, два і три, і чотири, і все сидять та й не їдуть. Вже й Водохрища проминуло, м'ясиця наближається, а вони до дому й не думають. От чоловік тоді й прибрав ярміс... Пішов до отамана, побалакав. Одного ранку снідають, а отаман під вікно:

— А чи нема, — каже, — у вас різдвяних гостей?

— Та ні, нема... А хіба що?

— Та таке й таке діло: наказ прийшов, щоб забирать.

— Ні, Бог милував, нема...

Пішов отаман, а батько:

— Ну, — каже, діти, треба вам утікати.

Та як же його утікати? Як побачуть, що виїздить різдвяні гості, — лихо буде! І нараяв батько, що він їх у мішках вивезе з села, наче просить. От, повлазили вони в мішки, по завязу? — Їх, поїхали. Коли се отаман той (а батько та підпрохав його) перестрів їх.

— А ти що везеш? Чи не різдвяних гостей?

— Та ні, се я просо...

— Де? отсе?? — питаєть ся отаман та як уріже ціпком по тому мішку, дедочка, а то ді по тому, де зять. Ті тільки терплять...

— Та отсе-ж, — каже батько.

— Обидва і сей і той? — питаєть ся отаман та знов лусь, лусь ціпком, а найшаче по тому мішку, де зять лезав. Ото, як ще разів зо три урізав, пустив їх... Вийшли за царину, по вилазили з мішків.

— Отсе, — говорить зять, — лихо різдвяним гостям! Ну, вже зроду тепер не заспдюсь!...

А батько тільки смієть ся...

110. ДОБРЕ ЖІНКА ГОДУЄ.

То так жінка чоловіка годувала:

— Даю тобі кісточку: хоч тепер оближи, хоч на далі бережи!

111. КОВБАСА.

Казав один дядько:

— Що як би ковбасі та крила!... кращої б птиці не було!...

112. БАГАТА.

У мене одежі-одежі!... Одна на мені, друга в помелі — от і всі.

113. ПОДОРОЖНЯ.

Схотіло ся бабі у піст скоромного, а гріх. Думала, думала... Далі вийшла на шлях, сіла й почина собі гарненько сальце плямкати.

Коли їде чоловік:

— А що се ти, бабо, робиш? тепер піст!

— Подорожньому, шиночку, чоловікові не гріх.

114. ЯК ХТО.

Заїхали москалі на заїздний двір і просять вечеряти. Насипала їм наймичка велику миску борщу — впорали вони її — ще, кажуть. Насипала ще — упорали й ту: третю давай. Ото їдять собі повагом третю, а наймичка лежить на печі і спати їй хочеться добре.

То вона до москалів:

— Та ну вже тріскайте скоріше!

— Чаво трескати? Разі ми трескаєм? Ми кушаєм.

— Е, ні! вибачайте! то панни кушають, люде — їдять, а москалі лопашуть або тріскають — як хочете.

115. ЯК ШВИДЧЕ.

— Куди твій батько поїхав?

— На ярмарок.

— А коли вернеться?

— Та як поїде на об'їзд, то сьогодні буде, а як навпростець, то хіба завтра.

116. НОГИ БОЛЯТЬ.

Синашу, піди стовчи пшона на кашу!

— Ох, мамо, ноги дуже болять!

— Синашу, йди їсти кашу!

— А де-ж, мамо, моя ложка велика.

117. НАЙМИТ.

До хазяїна нанявсь наймит та виїхав косити. Ото приїхав та й розмовля з тією торбою, що з харчем була:

— Торбо, що в тобі?

— Хліб та цибуля.

— Спати!

А хазяїн і послав на підслухи, та як до-
дав ся, як наймит розмовля з торбою, посил
наймичкою другу.

— Торбо, що в тобі є?

— Ковбаса, сало, паляниці, книшкі.

— Косити!

118. МОСКАЛЬ.

Падав москаль з черешні та:

— Соломи, — кричить, — соломи!

А як упав: — Ні, — каже, — не нада
вже.

119. НЕ ДО СОЛИ!

Ішов парубок з базарю — сіль ніс у тор-
бі за спиною. Коли се весілля. Він дививсь,
дививсь та як ушкварить і собі танцювати! А
сіль з торби сиплеть ся. От тоді музика гра та
й приспівує:

— Ой, парубче сіль сиплеть ся! Ой паруб
че, сіль сиплеть ся!

А той, гасаючи:

— Тепер мені не до соли, коли грають на
басолі!...

Було ж йому од батька, як прийшов без
соли.

120. ТРИ БРАТИ.

Жили собі три брати, — такі багаті вони
були! — і не вміли вони по панському балака-
ти, а як то бажалося вміти! От і пішли вони
до панського будинку слухати, як пани бала-
кають. Найменчий брат підбіг під вікно та й
почув два слова: Ето ми; середний підбіг, —
почув багато: ні за сьо, ні за то; старший під-
біг, почув: так тому й бить! От, і пішли вони.

Ідуть. — аж мертвий чоловік на шляху лежить. Сталп й дивлять ся на його. Коли тут становий їде та зараз до їх:

— Се ви, — каже, — вбили чоловіка?

А брати й думають: — „Як же його балакати? Вже ж із становим треба по панському.” Зараз менчий і почина: знав він тільки два слова, зараз їх і каже:

— Ето ми! — каже.

А становий: — „За що ж ви його вбили?”

Середній брат каже: — „Нї за сьо, нї за то.”

А становий як крикне: — „На Сібір же вас!”

А старший брат: — „Так тому й бить!”
І поправидали тих братів на Сібір.

121. БРЕХУН.

Був у нас чоловік Петро і такий веселий та на вигадки здатний, що краю нема. Як поч не вигадувати, то й не переслухаєш. От, одного разу і стріли ся десь наш багатир Колодїй з Петром. А вони один другого дуже не любили. От Колодїй, щоб поглузувати з Петра:

— Чого-ж, — каже, — досї нічого не збрешеш?

А той:

— Е, ніколи брехати: треба до дому махати та вози запрягати та полову везти. А то за слободою чумаки стали, а в їх воли похворіли, так за мішок полови по два мішки соли дають.

Та й пішов собі до дому. А Колодїй і собі мерщій до волів, запряг пар зо три, навантажив половою. Їздив, їздив за слободою — нема ніде чумаків. Вертаєть ся вже у вечері,

— коли сидять люде під хатами і Петро та Він до його:

— Що-ж ти, такий-сякий, мені збрехав Де-ж ті твої чумаки?

А Петро:

— Адже ти сам казав, щоб я збрехав чого-ж приченив ся тепер?

Так Колодій аж розсідаєть ся — люте, а люде регочуть ся.

122. ЧУЖІ НОГИ.

Ішов п'яний циган з ярмарку у нових чоботях, нав на шлях та й заснув. Поки він спав хтось уже й зняв чоботи. Прокинувся він, потер очі, позіхнув, глянув на ноги раз, у друге:

— Не мої се, — каже, — ноги, хоч як — не мої. Бо-ж мої в чоботах були, а єї без чобіт.

123. РОЗУМНІ ЛЮДЕ.

Два рабіни зашабашували в корчмі у жиди, одираючи свої борокути, посідали за столом і сидять мовчки.

Аж входить наш чоловік та й питаєть ся у шинкаря:

— А хто то?

— А то ж два рабіни.

— Та що ж вони сидять мовчки, — нічого не говорять?

— Ет, Іване, — говорить жид, — і на що питати? Хіба про віщо такі розумні люде мають розмовляти? Що одні з них добре знає, те і другий знає, а чого одні не знає, того й другий не знає.

124. ЖИДІВСЬКЕ ОПОВІДАННЯ ПРО ВІЙНУ.

— Як ішли наші жидки на війна: як не одини, так два, як не день, так ніч. Питають ся люде:

— Кудою ви йдете?

— Турського царя воювати!

І звеліли, щоб усі своя собака замикали, бо буде військо йти! Всі своя собака позамикали, тільки мірошник свого куцого собачко не замкнув, бо воно в млині борошно їло. А як ішло наше славне та хоробре військо через гребля, а тут як вискочило те куце собачко, як стали наші жидки утікати, з греблі чим-дуж скакати! Хто не бояв ся, то той трошечки за гребля держав ся, а хто бояв ся, то в річці zostав ся.

125. САЛДАТ.

Пішов один парубок на службу, прослужив девять місяців. Прийшов до дому та й хопив до селу, а мати уgliedла, вибігла з хати та й гука на його:

— Синку! синку! чого ти ходиш? іди в хату!

А він:

— Да чорт вас знає, где ви живієте.

126. ЕТО ВОВКІВ.

Розказував один парубок:

— Як ішов я вчора лісом, — то ж то страховини мені було!... Ледви втік!

Питають ся його:

— А що ж там таке?

— Та мабуть аж сто вовків як поженеть ся за мною!

— Овва!

— Чого овва! Хоч не сто, а з півсотні б
ло!

— Та їх і в лісі стільки нема.

— От же й не вірить! Я ж кажу, що ма
буть шук з десятків гналося...

— Та ну бо, не бреш!

— Та хіба б я брехав? Я ж кажу: як на
поліг за мною вовк...

— Та де ж ти його бачив?

— Ну, їй-Богу ж по за куцем щось: ш
лесть... шелесть...

127. ПЕРЕХВАТИВ.

— А я вже перехватив!

— Як?

— Та з'їв окрасць хліба, та дві паляни
ці та решето гнилиць.

— Потроху ти їси!...

— Та так — сього-того по макітерці, то
й годі з мене.

128. ЗНАЄ.

— А знаєш?

— Знаю.

— А догадавсь?

— Який біс!

129. ВОЯКА.

Як була в мого батька семинаста кізка...
А я повів її на базар та й проміняв на коня. Та
як зробив на того сідло: попруги почепив ли-
чані, а стремена дубові.. І зібрався в дорогу,
— татар воювати, християнську кров оборони-
ти. Та як надів на себе два кожухи, а третю та
четверту бурку: як сів на коня, як повернув
ся округ себе, — так такий молодець, мов го-
дований кабанець!...

Ото й поїхав... Їду дорогою, накривши шапку відлогою; їду похід горою; коли як гляну-погляну, — а на тій горі татари з напими тнуть ся та рубають ся, аж у їх ремінні шаблюки бряжчать. Я такий був молодець, що не злякав ся та відти! Пру, не оглядаючись, за вітром. а се де не взяв ся найяснійш й король та й кричить:

— Здоров був, Ігнате! Чи се, каже,—ти?

— А як же, — кажу, — я, найяснійший королю!

— Куди-ж ти, — каже, — так прудко вті касні?

— Так собі, — кажу,— за вітром.

— А чи не хочеш ти, — каже, — часом татар воювати, християнську кров обороняти?

— А як же, — кажу, — я того дуже бажаю!

Так він узяв та й наставив мене отаманом до обозу: до одного возу. От я сів під тим обозом, під одним возом, та галушки й варю. А тоді нам на харч по гарцю гречаної лупи давано. От я варю та й варю. Коли зирк на гору, а відти татарини стидкий та бридкий, шикатий та вусатий, на мурій кобиляці та так до мене й пре! А я вмів тоді по татарському говорити. Підкочив він до мене та й пита:

— Шурдю - бурдю?

А я кажу:

— Галушки варю!

— Штринь-бринь? — питає.

А я кажу:

— Гречані.

Він тоді як вихопе з піхви ремінну шаблюку, як рубне мене та нею по плечах... А вона мені тричі коло шиї обкрутилась та по губах бринь!... Я такий був молодець, що й ту-

та не злякався. Як ухоплю лубяну гармату, а в ту гармату галушку, а на панівку юшку, як стрельну: ререп посередні його мимо!... — аж шлок схопився, а татарин так крізь землю й провалився!

Так отак ми воювали, християнську кров обороняли, ворогам на поталу не давали, слави собі превельми-великої здобували.

130. ВОВК.

— А чого ти, вовче, у хлів заглядаєш?

— От! для твого теляти та й у хлів не заглядати!

131. ЗБРЕХАВ.

— Павле! твоя кобила павле!

— Брепеш, Антоне, — то ж вона тоне!

132. ЧОЛОВІК ТА ПИСАР.

Ішов писар у гості. Обув нові чоботи — маленькі та чистенькі — звісно, як у писаря. А воно саме тільки перейшов дощ, і скрізь по улиці калюжі були. Не хочеться писареві чоботи закаляти, підійшов до калюжі та й не знає, як через неї йому перейти: перестрибнув би, так дуже широка. Коли йде чоловік. Писар і гука:

— Візьми мене, перенеси на той бік!

Не хотілося чоловікови на собі ситого писаря тягати, та нема чого робити — треба посухати, бо свій писар: уже ж не без того, що доведеться того чи сього до його вдати ся. Узав, посадив до себе на спину та й поніс. Як вийшли насеред калюжі, писар і каже:

— Ну, братіку, як наймуть мене знову за писаря, то я тобі сього не забуду, — подякую.

— А хіба ж ви вже тепер не писарем? — питаєть ся чоловік.

— А хіба ти не знаєш? — каже писар, — адже сьогодні другого наняли.

— Еге! — каже тоді чоловік, — ну, нехай же тоді, як наймуть вас знову за писаря, — тоді й на той бік перенесу!

Зсадив писаря в калюжу, а сам подався далі.

133. ЧАБАНИ ТА ЗАГОВИНИ.

Се, кажуть, у старовину чабани такі були негямуці. Звісно, живе по стенах, усе з вівцями, нечасто й людей бачить, — то де йому знати? Ну, так отакі чабани та й почули, що люде перед Великоднем загівляють. Почули та й послали одного в слободу розшитати ся, як то і коли. Ну, приходе посланець до пона:

— Коли, — каже, — нам, батюшко, загівлять?

— Коли-ж? — завтра Великдень!

Той підібравши поли та до своїх. Тільки зобачив та шапку на гірлигу та:

— Загівляйте! загівляйте! Завтра Великдень!

134. ПОТРЕБА.

Їде чоловік, коли се хтось гука:

— Дядьку! дядьку! стривайте, — щось треба.

Той став, жде, дума, чого йому треба. Коли се прибігає той з істиком:

— Орю в бісового сина, та ні об віщо й почухатись, — дозвольте хоч об віз!

135. ЯК КРАЩЕ.

Їде чоловік степом-дорогою, зустрічають його розбійники. Один каже:

— Заріжмо!

Другий каже:

— Повісьмо!

А той чоловік:

— Робіть, — каже, — люде, як лучше!

136. ДОБРІ КОСАРІ.

Косили два косарі: батько та син.

— Ой, — каже батько, — як ми мало ви-
косили!

— Е, — каже син, — ви старі, а я молодий, — кому ж тут було косити?

Але сіли вони полуднувати.

— Ой, — каже батько, — як вже ми богато з'їли!

— Ге, — відказує син, — і ви мужик, і я мужик, — чи ж не було кому?

137. ДОБРИЙ ЦИГАН.

Їде циган шляхом, коли спить п'яний чоловік.

— От, — каже циган, — ще йому хто, борони Боже, чоботи здійме, а він і не вчує. Так чоботи у бідного чоловіка й пропадуть.

Узяв, стяг із його чоботи та й пішов.

138 ВІДКІЛЯ ШАПКА.

Їхав раз собі панок до міста Бучача, та й зострів перед тим містом жидка, що їхав з Бучача. Пан подивився грізно на жида та й питає:

— Жиде, ти звідки?

— З Бучача, — каже жидок, не знімаючи шапки.

— А шапка? — гукнув пан сердито.

— Ну, шапка теж із Бучача, — відказує жидок та й поторохтів проз панську колясу.

139. ЦИГАНОВА ПОМИЛКА.

Ішов циган через село та й побачив коня, привязаного до плота. Зараз його за поводди, відпинає та й хоче сідати. Аж тут вибігла жінка з хати та й кричить:

— Гей,, цигане, що ти дієш із нашим конем? а геть!

— Пек, пек! а я думав, що то кобила, — каже циган, кинув віжки та й подав ся собі.

140. ЛІНИВА НАЙМИЧКА.

Ліниву наймичку в ночі господиня будила:

— Гей, Насте, вставай! чи чуєш, дзвонять — горить!

(А то в сусіда заняла ся шопа).

— Але ж бо, господине, — каже з просоння лінива, — Бог з вами, се мені в ухах дзвонить.

141. ГУСИ Й СІНО.

— Іране, — каже жид, — дай гусям сіна.

— А хиба ж гуси сіно їдять?

— Ну, коли траву пасуть, то чому б і сіна не могли їсти.

142. НЕ МОЄ.

Загубив чоловік торбу а в ній була сокира, ковбаса та паляниця. А Москаль ішов із

заду та й знайшов. Наздогана того чоловіка, а той і пита:

— А що, ти не находив торбинки?

— Какої?

— А в ній сокира, ковбаса та паляниця.

— Е, нет! я нашел мешок, а в нем талор, какое-то кручоное мясо да пірог.

— Е, се не моє!

Та й розійшлись.

143. ЦИГАН ТА ХАЗЯЇН.

Був собі один такий хазяїн, що ото прий дуть робітники снідати він і каже: „Сип їм разом і обідати!” — Поїдять вони ще трохи. „Сип їм, — каже, — разом і вечеряти.

А що вже вони там з'їдять? Ото поїдять разом, він їх тоді ввесь день на роботі мордус. каже: „Ви вже й пообідали, й повечеряли!” Хіба який води одвернуть ся наптити. — От і нанявсь до того хазяїна циган. У раниці по сїдали снідати. Поснідали.

— Сип, — каже хазяїн, — тепер ще їм і обідати.

І пообідали вони.

— Давай же їм разом і вечеряти!

Наспнала паймичка й вечеряти. Повечеряли вони.

— Ну, тепер, — каже хазяїн, — ідіть на роботу!

— Е, — каже циган, — добрі люде, як по вечеряють, так і спати лягать. Лягайте, хлопці!

144. ДЕ БОГАТО НЕВІСТОК, ТАМ УСЕ БОРЩ СОЛОНИЙ.

То було в матері дві невістки. От варють вони раз борщ. Мати, як приставляла його, то й посолила; а старша невістка не бачила та й собі. Ось убігла й менша, одставляла той борщ, не покуштувала та й собі додала. От поїдали обідати. Сьорбнула мати борщу, аж він такий, як ропа... Мати зараз на старшу невістку.

— Ти солила?

— Та посолила, — каже.

— А щоб тебе!

— Та й я, мамо, солила, — каже менша.

А батько:

— За вами і борщу до діла не поїси.

145. БІДА З ВОЛАМИ.

Пристав москаль до нашого у прийми. От той і посипає його десь волами, а той москаль не знає, що йому й робити. Ну, старший запряг, сів на воза, — „цабе!“ та й поїхав. Іде та сам із собою говоре:

— Вот проклятії лошаді! Как зачньош їх запрягать і черезсєдєлень надтяні, і завожжай, і зануздай да тагда паняй! То б іде бпл, пока їх запряжьош! Добро, — каже, — бичкі! завьол їх ровню, пошникал - пошникал да і насехал! Бог вам рожкі посаділ, Бог вам хвостік прічєніл!... Цабе, бичкі!

От він так цабекав - цабекав, поки воли його в річку затаскали, а там зірвали ся з ярмом та й подалсьь, Він тоді, де б швидче за ними, давай їх лаяти:

— Вот, — каже, чортовн бикі! Дабро лашадка: завожжаєшь ейо и правішь куда захача-

тел. А еті черті, ніколі їх не оставішь! Чорт вам рогі посаділ! Чорт вам хвасти причепіл!

Лаяв ся, лаяв ся так, сидючи на возі до-ти, що вже й волів тих не видно стало. Вибрав ся так-сяк з річки, пішов шукати волів. Іде йому чоловік на зустріч:

— А что, братец, не відал ти тут чертей рагатих?

— Яких там чортів?

— Да вашіх же валов.

— Які ж вони на масть?

— Да чорт їх знаєт, только вот у них на шеях бревно лежіт.

— Що за бревно?

— А вот што у єму восем дирей верчоних, а одна далбончя.

— Та се ярмо, — каже той.

— Да чорт єво знаєт, — ярмо там ілі бревно, — пропаді ано с рагатими чертями!

Плюнув, пішов та більше й не вертав ся в приймн, а воли ті сами до дому втрапили.

146. ГЛУХИЙ, СЛІПИЙ, КРИВИЙ ТА ГОЛИЙ.

Ішли раз глухий, сліпий, кривий та голий через ліс. Аж каже глухий:

— Слухайте, — щось затріщало!

А сліпий каже.

— Глядіть, — то розбійники!

На те кривий:

— Утікаймо!

А голий:

— Бо нас обдеруть.

147. НЕ РОЗУМІВ.

Питав ся наш чоловік москаля:

— Коли в вас Великдень?

— Ну, — каже москаль, — велик день в Петровкі.

— Та ні-бо, — каже наш, — коли Воскресення?

— У нас каждую неділю воскресенє.

З тим і розійшли ся, не порозумівши ся.

148. ДОБРЕ ПОПОЇВ.

Прийшов я до одної хати, — там пироги ліплять. Прийшов до другої, — там пироги їдять. Прийшов до третьої та й води напив ся.

149. ДОБРА ЖІНКА.

Я собі як голову змию в суботу, то знов аж у другу суботу, а своєму чоловікові все то на Різдво, то на Великдень, то на Різдво, то на Великдень.

150. ЦИГАНОВА ОБІЦЯНКА.

Знайшов циган мед у дуплі, але високо на дереві.

— Ей, — каже, — Боженьку! Коли б я на се дерево зліз, — то з того воску, що там, до церкви свічку всукав би таку завбільшки, як я сам.

Поліз тоді і якось таки видрапав ся. Наїв ся меду добре там тоді й каже:

— Чим будь Бога одурити, аби душу засолодити.

Скоро те сказав, — як гупне до долу.

— Ай, — каже, — Боженьку! Як же ти — нічого жарту не знаєш! Я то так жартував, а ти за правду взяв.

151. НЕМА ХЛІБА.

Прийшов старець до богача та й просить хліба. А богач тоді шпроги із та й каже:

— Іди, дурний, я сам хліба не маю, бачиш — шпроги їм.

152. ВИСТАНЕ ХЛІБА.

— Отже вистане нам хліба! — каже заможний хазяїн при кінці передновку до жінки.

— Е, бо я паляницями надолужувала, — каже жінка.

153. ТРОЄ ЯЄЦЬ.

Казав пан своєму хлопцеві:

— Звари мені троє яєць і так звари, щоб доварив і не переварив. Як же звариш, то пообчищай і принеси.

Перегодом приносе хлопець до пана одно обчищене яйце.

— А ті ж де, що ти одно тільки приніс? — питаєть ся пан.

— Та де, — каже хлопець, — поїв!

— Як же то поїв?

— Та так! Став я яйця варити, так не знаю, чи вони ще не доварились, чи вони й переварились. Ну, я взяв одно, розбив, — а воно ще не дуже вкипіло, ще не доварилося; став я купувати та й вишив його. Ну, тоді ще трохи поварив, розбив друге — се вже бачу так наче доварилося. Обчистив та кидь у рот та й з'їв.

Та те кажучи, кидь у рот ще й третє яйце та й те з'їв.

154. ЛЮБЛЮТЬ.

- Як мене, мамо, хлопці люблять!
— А як?
— В спину та ще кулаками.
— Добре люблять! Кулаками голублять.

155. НЕОХАЙНА ГОСПОДИНЯ.

Одна жінка занехаяла діжу, що вона й на діжу не похожа: около і в середині вершків на три позасихало кісто, хліб не вдасть ся. Чоловік її лас:

— Чого такий недобрний хліб? Чом не так, як у людей?

Вона відказує:

— Е, біс батькові твоєму! У людей святять діжу на рік разів із десять, а в нас із роду не святилась.

— Так треба покликати та посвятити.

Ну, й покликали. Піп кадить діжу та при-
казує:

— Діжа, діжа! треба тобі віхтя та ножа, а хазяйці батожжа!

Чоловік:

— Ти чуєш, жінко?

А вона:

— Еге, молись, чоловіче, та бий покло-
ни!

156. СТРАШНИЙ ЧОЛОВІК.

Била жінка мужика, він заховав ся під піл та звідти:

— А чого ти, жінко, за мене йшла, що я такий страшний?

157. ВЕЛИКІ ВІВЦІ.

Їхав раз панок із міста до дому нанятими кіньми та все хотів розмовляти з підводчиком, а той не дуже то був балакучий.

— Що то, хлопку, там на гужі пасе се?

— А де, пане?

— Ну, то не відзіш, — то там на гужі!

— Та то ж пане, вівці!

— То такі со(н) у нас вівці! То як у нас вівці — такі со(н), як тен кунь добри, альбо то єще як тен вул добри! То со(н) вівці! А то що то у вас — вівці!

— От які, пане, великі у вас вівці, а в нас — такі, як ото ви бачили!

Їдуть мовчки.

— Але що ж ти, хлопку, ніц не розмавляш? Треба аби цось цікавого панові розказал, цось подзівного, що тутай у себе має, панові показал.

— Та що тут, пане, в нас є дивного? Ото ж бачили, які вівці.

— Але цось визначного мусіш знаць про свої країни, аби пану повядал.

— Да тут, пане, є в нас річка...

— Річка, но хлопку?

— Нетекою зветь ся; да така вже проклята річка, що хто хоч трошечки скривдить, збре ше то, вже тая річка його не знесе — втопить.

— Втопі но, хлопку? А чи далеко єст та річка?

— Та ще верстов з пять буде.
Мовчать.

— А я, хлопку, цось знов за ті вівці.

— А що пане?

— Та то що я мовілем про ті, що со(н) у нас вівці, так оні не со(н), як тен кунь добри, альбо то єще, як тен вул добри, але так як тен вільк добри! Такі со (н) вівці!

— Ото, пане, які великі вівці, а в нас такі, як ото ви бачили.

Мовчать.

— Далско, но, хлопку, ест та річка?

— Та ще, пане, верстви зо три буде!

— А я ще, хлопку, цось знов за ті вівці.

— А що пане?

— Та ті вівці не со(н) такі, як тен вільк добри, але так, як тен пес добри!

— От, пане, які великі вівці, а в нас — оттакісінькі, як ото ви бачили!

Мовчать.

— А далєко, но хлопку, ест та річка?

— Та ще, пане, мабуть з верству буде!

— А я, хлопку, цось знов за ті вівці.

— А що пане?

— Та ті вівці не со(н) так, як тен пес добри, але як то у вас вівці, то такі і в нас вівці.

Мовчать.

— А отсе пане й річка тая, що Нетекою зветь ся!

— А то ж, хлопку, ріля! Ой, хлопку, як же то ти збрехав!

— Та ні, пане, а бачите, — річка та всохла так, як ті ваші вівці.

158. ЛИТВИНИ ПОЗДОРОВЛЯЮТЬ.

Литвини хотіли поздоровити пана. От на варили горщик кулаги та йдучи порадились так: один скаже:

— Будь здоров!

А другий додасть:

— Із жінкою!

Третій:

— Із дітками!

Четвертий:

— Із домом твоім!

А пятий:

— Із благодатю!

Ото прийшли до пана і підходять один за одним. Перший каже:

— Будь здоров!

Та тільки що підступив до пана, а задній і наступив йому на волоку від постела. Сей упав і горщик розбив та й крикнув, розсердившись, на заднього:

— Щоб ти пронав!

А задні один за одним і почали:

— Із жінкою!

— Із дітками!

— Із домом твоїм!

— Із благодатю!

159. ЛИТВИН ТА НАШ ЧОЛОВІК.

Десь у шпиталі лежав Литвин та наш чоловік. От Литвин стогне швиденько:

— О-хо-хо! о-хо-хо! лишечко!

А наш поважно, коли не коли застогне:

— О-о-ох, ли-п-шечко!

А Литвин усе скоренько. От наш слухав-слухав та й каже:

— За проклятим Литвином і стогнати не виправин ся!...

160. САЛДАТИ СВАТАЮТЬ.

Назнали салдати, що в старій собі гробні є. Прийшли та й сватають її. От почали горілку пити, а один салдат і каже:

— Давай, бабка, запайом!

— Шпівайте, голубчики, шпівайте!

От він почина:

— Бабка, бабка,

Де твої деньгі?

Рано-рано!

Де твої деньгі?

Ранесенько!...

— Що ж ти, бабка, не атнайом?

Баба й заспівала:

У курничку

Під пштовпчиком!

Рано-рано!...

Під пштовпчиком.

Ранесенько!...

От тоді салдат за лопату та до грошей.

Другий ждав-ждав:

— Що ста єво так долга усту? — пайду
пазаву!

Пішов та й нема його.

А третій посидів та й каже:

— Що ані сам сидять? Пайду пазаву!

І той побіг.

Тоді баба ждала-ждала — нема.

Коли огляділась, аж нема казанка з гріш
ми — сама ямка. От тобі й посватали!

161. СМЕРТЬ.

Один філософ, чи й богослов, казав про
мову над одним помершим паном:

— Що се лежить? — Тіло. — Чого ж во-
но лежить? — Бо їх благородіс вмерли. — Чо
го ж вони вмерли? — Бо душа з тілом розста-
ла ся.

О, смерте, смерте, сухоребрице! Трясця
твій мамі! Не дурно тебе латинці називають
mors (морс): бо як морснеш кого, то й ноги
задере!

162. ВИЩЕ СТ

Стояла в Києві коло Л...
купа людей і дивувала ся...
висока.

Підійшов до них москаль. подивив ся та
й каже:

— Хоч і висока, а я підстрибну вище від неї.

— А ну-ну, — сказав один чоловік.

— Давай карбованця!

— То що — й дамо, аби підстрибнув так, як кажеш.

Узяв москаль, тоді й підстрибнув як на лікоть, а люде й питають:

— Що ж ти?

— А що, — каже москаль, — нехай вона хоч так підстрибне!

163. ПОБАЛАКАЛИ.

Іде базаром пан і зайшов туди, де люде свині продають. От пан баче, що у кожного мужика лежить на возі свиня, він і каже: „що мужик, то й свиня.” А мужик баче, що як пани йдуть, так за їми й собака біжить, от він і каже: „що пан, то й собака.”

164. ОДНАКОВО.

Поставили салдата в однієї баби в хаті. От хоче він їсти. Баба й питає:

— Чого тобі, служивий, дати: чи хліба, чи пирога?

А салдат:

— Всьо адно, бабка, чи хлеб, чи шірог: дай-ка бабка, пірага.

165. МУЖИК ТА КУПЕЦЬ.

Увійшов мужик у крамницю та й гука до крамаря:

— А подай лиш мені оту баньку з канхетами!..

Той і подав. Мужик понюхав — понюхав та:

— Ні, не такі, -- давай оту!

Той переміня. Мужик знову, понюхавши, не вподобав.

— Подай он аж оту! — знов гукає. Крамар, уже розсердившись, перемінив і третю. Не донюхав ся й звідсіль нічого мужик, поставив баньку та й іде з крамниці. Взяло зло крамаря, що дурно панькав ся скільки часу, то й кричить на мужика:

— Куди ж ти? гроші давай!

— За що? — питає мужик.

— А за те, що нюхав, — відказує крамар.

Мужик вернувся, виняв гроші з кишені та й стука об стіл. Постукав, постукав та й сховав. А крамар тоді:

— На що ж ти сховав гроші?

— А як же? — відказує той, я ка купля, така й плата: я понюхав — ти послухав, от і квити.

166. МАТИ Й СИН.

Мати боялась за свого сина, щоб, бува не скоїлось з ним якого лиха. От, раз у літку йде він з хлопцями гуляти до ставка, а мати, побачивши, й гука:

— Іди ж, сину, гуляти та Боже борони піти купать ся, бо як утопиш ся, то тоді й до дому не надходить!

167. ДУРНИЙ ПАРУБОК.

Питаєть ся дівка в парубка:

— Що в тебе в кишені бряжчить?

А він: — Бублік та хустка.

168. СТАРЕЦЬ КАЗКИ КАЖЕ.

Прийшов старець, ночувати просить ся. От ті люде й кажуть: „А будеш нам усю ніч казок казати?“ Він каже: — „Буду.“ Ті дали йо

му повечеряти, а тоді й кажуть: — „Ну, кажи ж казки!” А він: „Повечерявши та спати лягати: було вечеряти не давати!”

169. КАВУНИ ТА ШТОЛІ.

Коло шинку стоїть селянин возом — кавуни та дині продає. Підходить до його москаль і питає:

— „Што, дядько, кавуни, што-лі продайш?”

А той йому:

— Еге, на споді кавуни, а зверху штолі.

Зверху, бачте, були дині, а на споді кавуни.

170. ДІД ТА БАБА.

Десь, кажуть, дід та баба посварились проміж себе і наважились одно до одного не балакати. Але-ж се не надовго заклали: баба не витерпіла надувши губи сидіти, вона й питає старого:

— Старий, чи то ти учора чхнув?

— То що? — понуро озивається той.

— То здоров! — ласкаво відмовляє баба.

— То спасибі!

Тоді баба:

— Ха-ха-ха!

А дід не витерпів та й собі за нею. Та вже й помирилися і почали балакати.

171. РОЗМОВА.

— Архине!

— Га?

— А ти був коли у Кнїві?

— Хто — я?

— Еге ж.

- А хіба що?
— Та я, бач, так питаю.
— То наче б то й був... Ну, а ти, Юхиме,
був?
— Хто, я?
— Еге ж.
— Хе! а як би не був, то й не питає би то
бе про се.
— Ну, й що ж ти там бачив?
— Га?
— Ну, й що ж ти там бачив?
— Га?
— Що ти там бачив, питаю.
— Що я там бачив?
— Еге!
— Все.
— Хе!

172. СТАРЕЦЬ ТА ПОВОДАР.

Ідуть старець з поводитарем. А поводитар і
каже:

- А граків стільки!
— Ого-го! каже старець.
— А хіба ти бачиш? — пита поводитар.
— Та ти ж кажеш, — одказує старець.

173. ДВА ЗЛОДІЇ.

Увійшли у церкву два злодії. От, стали об-
дирать коло престолу святі речі, і один, доста-
ючи підсвічника, ступив на престол ногою.
А другий йому:

- Куди ти нечистою лапою! — то ж гріх!
А той відказує:
— Хоч лапа нечиста, аби душа чиста.

174. САЛДАТ З ПОЛОТНОМ.

Тягне москаль полотно з тину, кричить баба. Стяг, тоді:

— Пращай, бабка, злом не памінай!

Баба навздогінці, так куди ж його наздогнати! Клене його тоді баба:

— А нехай тебе, препоганий, перша куля не мине!

А салдат:

— Врьош, бабка, — доброго челавека пуля не вазьмьють.

— Та бодай ще ти й дзвону Божого не почув!

А салдат:

— Што мне, бабка, твой звон—ека не відаць! Лишь би я во паходє барабан слихал.

— А що б же ти зозулї такий-сякий не почув!

— Вот! Мене в матушке Расєї і одул запа-йот!

175. ЯК ІВАН ПОВІСИВ СЯ.

Був собі чоловік Іван. Дуже гірко йому жило ся, „Піду, — каже, — та сам собі смерть заподію!” Ішла баба дорогою. Аж бачить, на дереві коло шляху Іван висить.

— Іваночку, голубчику! а що се ти нароби́в! — заголосила баба.

Коли придивляється та й каже:

— Ге, та як же кумедно завіснв ся, що пустив мотузок понід нахами: добрі люде так за шию вішають ся.

А Іван озивається з дерева:

— Та спитував і я, — каже, — за шию, — коли ж дихати не можна!

176. ГЛУХИЙ КУМ.

- Добридень, куме!
— Нехай не рне!
— А чи ти жив-здоров?
— Отам лежить за тином.
— А твоя жона?
— Нехай не буде дурна!
— А твої дітки?
— Там не було ніде дірки. Мила тобі свинка — мила мені городинка.

177. ПАН ТА БРЕХУНИ.

Колісє пан жив та такій, що не любив у городи їздить і балакати по панському не вмів, усе по нашому. От і пристали до його: „Поїдьмо та й поїдьмо до Петербургу!” Довго не хотів той пан, а далі поїхав. Заходить у якусь гостинницю, чи що.

— Што вам завгодно приказати — снують коло його жевжки — лакейчуки там, чи що.

— Та нічого, — каже той пан, і сїв собі мовчки. Аж ось приходить туди і його знайомий та все з панами. Посідали обідати. От і почали ті пани в брехні пускати ся: той бреше так, а той так, а один і собі:

— Я — каже, — в Парижу не таку рибу та язички їв: риба — як бутай, а язик — насплу вдвох на підносі принесли.

Всі слухають, дивують ся та розсипують, — мовчить тільки той пан.

— А чого ж ви мовчите, чого ж нічого не кажете? про що думаєте? — питають його.

А пан одкашляв ся, втер ся та й каже:

— Я, — каже, — думаю про те, що щоб воно було, як би хоть і отсей пан та збрехав

ще отим здоровенним язиком? Мабуть, було б цікаво!

Всі замовкли, а пан дообідав і поїхав до дому, та більш уже й не приїздив у Петербург.

178. ПОМИРИВ.

З'їхались на заїздний двір два станові, і обідва були в одетавці. Слово за слово і доба лакались до того, як вони були становими в одному стані, один раніше, а другий послі. От один і каже:

— Як був я становим, то кращого людям і не хотілось: всі мене любили й поважали, та було й за що: я ні одного чоловіка й словом не обідив.

А другий вислухав та й говорить:

— От же мені жалілись на вас і раділи, що я заступив на ваше місце: — „Зразу, кажуть, полегкість стала.”

— Та то вам збрехав якийсь ворог, неправда, я вже се добре знаю, — почав знов казати перший.

На сю розмову трафив ся чоловік з того ж таки самого стану. Побачили його одетавні станові та й питають:

— А скажи нам, дядьку, котрий з нас був кращий становий? — ти ж нас знаєш обох.

Зняв чоловік шапку, вклонив ся та й каже:

— А вже ж знаю: кому ж вас і знать як не мені?... та... та... — та й став чоловік.

— Та ти кажи сміло, котрий з нас був кращий, не сумлювай ся! — промовили станові.

— Та я не сумлюваю, — каже чоловік, — а думаю, як би вам по правді сказати. Хи-

ба так? — та й почав: — Були, каже, в мене віз і сани, і стояли вони в повітці, в тій, де стояла й моя кобила. Стояли, стояли та й давай сперечать ся. Віз каже: — Я був легший кобили; а сани кажуть: Ми були легші. Спорили, спорили, та тоді до кобили: Скажи, будь ласкава, що тобі легше возить: чи віз, чи сани? — А стара кобила покрутила головою, подумала, та й каже: — І ти погань, і ти погань. — Бувайте здорові, панове, піду, бо мене кум дожидає.

Та й пішов з двору.

— 179. ДОБРИЙ КІНЬ.

— Чого ти, дядьку, дорожиш ся за коня? він же який маленький!

— Е! хоч маленький та старенький!

— Чого ж він такий худий?

— Гу, ти б був не худий, як би вворваний! Купи хліб їсти — меш!

180. СВИНЯ.

Було се діло як раз на Великдень. Один чоловік заколов порося к посвяченому. Наготовила ото жінка в ночовята паску, порося, сало, крашанки і ще де-що, і чоловік поїс до церкви святити. Посвятив він паски та друге їстиво, люде мерщій за свячене і чим дуж до господи розгівлятись. Ухватив і сей чоловік своє свячене і тей, мов би наввипередки з ким, рухнув до дому. Біжить ото він шляхом, теліпає ночовятами а порося й вишало з ночовят, та прямо у грязь — льольон! Озирає ся чоловік та: „Тю-тю на тебе, гаснидське порося!“ Далі нахиливсь, витяг його з грязі, обтирає та й приказує: — „Як кажуть, то воно й правда: свиню святити, а вона в грязь лізе.“

181. ПОЛЕГШАЛО.

Була собі така ледача жінка, що ніяк не хотіла вовни прями. Каже:

— Щось мені, чоловіче, нездужаєть ся; перечула я через люде, що як би ти узяв отсю вовну, що на печі, та попалив, мені б полегшало.

Чоловікові, звісно, шкода жінки: підпалив він у печі і давай ту вовну шмалити. Як попималив уже з половину, то вона тоді:

— Бач, як на печі вовни поменшало, то й мені полегшало. Годі вже, чоловіче, шмалити, а то мені й на свиту нічого не зостанеть ся.

182. БУВАЛИЙ ЧОЛОВІК.

— Здоров, куме!

— Здоров!

— А що, був у Марнополі?

— Був.

— А кораблі бачив?

— Бачив? Ще б пак! я їх їв.

— Та вони ж дерев'яні.

— А я думав, що се та риба, що навхрест лежить та море держить.

183. ШЛЯХТИЧ.

Один шляхтич, як не було нікого в ко-
стьолі, молив ся святому Антонію:

— Свєнти Антоні, чи даш, о цо цє про-
ше?

А титар, що назнарошки сховав ся у вів-
тар:

— Чого? — каже.

— Пеньондзи, свєнти Антоні!

— Нє дам!

— Чеми ж то, свєнти Антоні?

— Бось кеп! (бо ти дурень).

— Свенти Антоні! даць не далесь, о цо просілем, а кпій не кпій: естем шляхціц, мам шаблє і своєї ці кшнвди помще!

184. ТЮТЮН ТА ЛАДАН.

Дав чоловік жінці з гривню грошей та й каже:

— Гляди ж: купи мені тютюну!

А саме діло було під Святий вечір. От та, звісно жіноче діло, купила свічечку, ладанцю, прийшла до дому та й накладила в хаті. Аж ось і чоловік приходе:

— А що, купила тютюну?

— Та ні, — каже, — купила свічечку та ладанцю та отсе й наладанила трошки.

— Ладанила, ладанила!... Ладанила б тебе лиха година! Завтра годовий празник, а тютюну ні в зуб!

185. ПОЛТАВСЬКІ ПАНИЧІ.

— Здорові, — каже, — діти!

— Ми, — кажуть, — не діти, а полтавські паничі.

— Чого ж ви на печі?

— Та нема матері дома.

— Де ж вона?

— Пішла по слободі похід віконню хліба добувати.

186. ПЄ ЦИБУЛЬКА ВОДУ.

Їхало два чумаки. Один віз рибу, а другий цибулю. Ото як де стануть кашу варити, то один дає рибу, а другий цибулю, а пшоно то вже порівно. Ось той, що цибулю дає ще й вихвалюєть ся: ось то його приправа мов лучча, а що там твоя риба! То се як поїдять, він зараз до води та:

— Пє цибулька воду! *

А той слуха се раз, слуха в друге, а в тре-
те дума: питиме твоя цибулька воду!

Та й не дав риби, а наварив сам собі. По-
поїв той з само цибулею каші, до води — аж
не те!

— А що. — питає товариш, — пє цибуль-
ка воду?

— Чортового батька без риби питиме!
Давай знов у двох варити, та нехай уже луч-
ше риба пє!

187. ДОПИТАВ СЯ.

Підносе пан чоловікови чарку горілки
та й пита:

— А що добра?

— Та не розібрав, пане!

Пан йому другу.

— А що, — пита, — яка?

— Да така, пане як і перша.

Пан йому й третю.

— А що, яка? розібрав тепер?

— Та хто його зна, пане, — мов би така
як і друга.

— А, бодай тебе! ти в мене всю горілку
виїєш.

188. САЛДАТ ТА ДИТИНА.

А то в одної жінки та був на квартирі сал-
дат. От раз її не було дома, пішла кудись, а до
ма zostав ся хлопчик: вона ж там загаялась
так, що воно й виголодалось. Як на те москаль
їсть хліб. Ох хлопця, щоб як небудь москаль
дав йому хліба, — а просити, може, боялось
або соромилось, — давай співати:

— Мати хліба не дає! Мати хліба не дає!

Думка. що москаль почує та сам йому дасть.

— Што ти, падлец, арьош?

А хлоня тоді, наче розсердившись:

— У своїй хаті та не можна й хліба снівати.

189. В ГОСТЯХ І ДОМА.

Був один пан у гостях і добре там гостював ся. їв усякі страви і пив усякі вина, і так нагостювався, що не чув, як його й додому привезено. Прокінувся він та й кричить:

— Лакей! вина!

— Нема, пане.

— Ну, то пива!

— Нема й пива.

— А де хліба я?

— Дома, пане.

— Ну, так давай води!

190. СИН ТА МАТИ.

Прийшов син до дому п'яний, а мати знає вже його, та й сховала ся на піч. А він і каже.

— Боїтеся, мамо?

— Боюся, синку, — каже вона.

— То ж то! Треба, щоб страх був!

191. ЧОЛОВІК ТА ЯСЛА.

Плете чоловік у хаті ясла та й пита жінку:

— А що, жінко, чи так?

— Так то так, та з хати як?

— Воно й справді: як ти ясла з хати ви-несеш?

292. ДОБРА ПЕРЕПЕЧАЙКА.

Зайшов раз десь чоловік у хату і баче, лежить на столі окраєць хліба, та так його мудро

перепечайка умедила, що йому й шкоринка на палець одстала. Він і каже до хазяйки:

— Та й добра перепечайка! бач, під шкоринку хоч пальця засунь.

— Е, се, козаче, ще матуся некла, а як я, то хоч два.

193. ХАЗЯЙНОВИТА ЖІНКА.

А то одна жінка задумала паляницями торгувати:

— Куни, — каже, — чоловіче, мішок борошна, — буду некти паляниці та на базарі торгувати.

Чоловік дурний і послухав, казав. Вона як утилася!... Внесла на базар — нікому й дурно не треба. Приносе назад.

— Ні чоловіче: на паляниці нема ходу — люде: бубликів та й бубликів! Іди, чоловіче, товчи в ступі паляниці, а я буду сіяти та бублики некти.

Напекла, понесла — теж нікому не треба. Приносе назад.

— Ні, чоловіче, і на бублики нема ходу — люде: кваші та й кваші! Іди товчи, я наварю кваші.

Наварила діжку, привязала йому за плечі.

— Ну, веси ж на базар, торгуй, та гляди: у тебе ринчав до чорта, то ще дурно пороздаєш.

Взяла кошергу та на землі й написала хрест:

— Цілуй, божись, що нікому не даєш.

Він, дурний, і нахилився цілувати хрест, а кваша через голову додолю й вилялась. Вона й давай кричати:

— От бісів сині! з таким чоловіком і поживи на світі: як схотів, так мішок боронна й перевів!

194. ПАН ТА МІРОШНИК.

Заїхав пан у млин та:

— Здрастуй, мірошник!

— Здрастуй, пане!

— А чия ето мельниця?

— Та чие, пане, записано, того й мельсть ся.

— Да нст, я спрашівая, какая ето деревня?

— Та всяка, пане: ссть і дубина, ссть і о сичина.

— Да нст я спрашівая, кто у вас старший?

— А, вам старшого? Пануйте ж на край села: там вам буде нова хата, а старі ворота і сокира й дубка, а в тій хаті живе баба; від неї у нас нема нікого старійшого.

— Да нст, я спрашівая, кто у вас вищій?

— А, вам вищого? аж айгон стоїть тополя, — од неї у нас нема вищої.

— Ех, дурак, я тобі по уху заведу!

— Заїдьте, заїдьте, пане, мати і вареників наварять.

Плюнув пан і подавсь.

От на другий день набрав той мірошник віса, вивіз на ярмарок та порозставляв лантухи скрізь по колоді. Набіга на його знов той пан:

— Што ето ти зрадаюш — авьос?

— Ні, пане, не весь — ще й дома єсть.

— Да нет, я спрашівая, пачом он?

— Та он, бачте, каже, по колоді.

— Да ти, дурак, не вчешний?

— Ні, пане, мати казали, що ось скоро мені вже тридцять два годи буде.

— Ну, — каже пан, — з тобою счешься, то й ярмарок пробакаєш.

195. ЦИГАН ТА ЖУРАВЛІ.

Послав пан цигана однести пару журавлів до другого пана, та дає йому ще й листа. От циган вийшов у стел, аж у горі деє курлюкають журавлі, а ті, що у його в руках, і собі до їх озивають ся.

— А що, хіба в тебе там батько є?

А журавлі дужче.

— Ну, так лети погуляй, та не барись.

І пустив одного. Вже він жда-з-ждав того журавля, нема його; нішов він з одним. Приходе й оддає панові те письмо і журавля. Пан прочитає письмо:

— А де ж, — пита, — другий журавель?

— А в письмі, пане.

— Як то?

— Та се ж вам от один, а другий у письмі записаний, от вам і двос.

196. ЦИГАН ТА ПЧОЛИ.

Каже раз чоловік циганові:

— Коли хочеш меду, так полізь, он там я у вербі пчолу назнав, то піддереш: тільки не обіщай що небудь Богові, щоб Бог поміг.

От циган зараз:

— Святий Миколаю, поможи мені, я тобі свічку таку поставлю, як кіньська нога.

От зліз, а пчолу як обаранили його, летить він з верби. Бебехнув та й каже:

— Жди тепер, Миколаю, свічки хоч три годи!

197. ГОРОД УТІК.

Стояв салдат на часах, зайшов у свою будку та й заснув. А вночі якісь шалтаї йшли та й затаскали його з будкою. — він і не чув коли. — верстов за три. От він прокинувся — зирк - зирк аж нема города, геть тільки мріє.

— Що за біс, — каже, — і приказу не було, а город увойшов!

198. САЛДАТ ТАНЦЮРА.

Ідуть два салдати ярмарком та й набачили, що жінки полотна білять та сорочки перуть. Зараз і змовились покрасти. От один як майнув по ярмарку та й знайшов шпавула, ходє той з своєю брунькою. Салдат до його:

— Пожалуста, заграй міне.

— Як же я тобі заграю?

— Да вот как нібудь, а я тобі пріплачу.

Привів його до лісу, зачепив бруньку за накілець та брунь-брунь, смика її: — Отак каже.

Той шпавула давай брунькати, а салдат у боки та:

Увесь свет прахаділ,

Такіх музик не ваділ...

Баби дивлять ся й роти пороззявляли, а другий салдат уже підлазе до полотна... так синиу видно. От танцюра йому й гука, під танці наче:

Ей, Ільку.

Притинай синику!

А даї баче, що тому Ількові вже нікуди брати, бо повні руки набрав, він і знову:

А жіноча рубаха

Да ні тот лі менок?

Рукава зав'язи

Да што хоч положи.

Дас тому на догад. Той тоді убогав усе в жіночу сорочку, рукав зав'язав та й подавсь.

199. ЖІНКА - ГУЛЬВІСА.

— Жінко!

— Чого?

— Чи ти корову доїла?

— Доїла.

— А молоко де діла?

— Поїла.

— Чом же ти мені не залишила?

— Трясця тобі, болячка тобі, вражому синові! Бач, його ще молоком годуй.

— Та брешеш, жінко: три дні, як я вже корову продав.

— Е, мужиченьку, то ж то вона тим і не ревля, що її дома не було вже.

200. ПОДІЛИЛА.

Мати-мачуха, поклавши по-троху каші пасинкам, останню всю віддала синові, своєму, приказуючи:

— А ти, Марочку, вишкреби хоч горщик.

Так мов вона більше пеклується за пасинками, ніж за сином. А Марко:

— Якого ката тут вишкрібати, коли каші повен горщик.

201. ПЕРЕБРЕХАВ.

Розхвалив ся москаль перед мужиком своїми церквами та й каже:

— Е, брат, яка у нас церков большая! А дзвін такий, що і хата помістить ся; а як за-дзвонять, то за п'ядесят верст чути!

— Е, — озвав ся мужик: — а в нас така церква, що батюшка верхи обїздить на сїрій кобилі!

— От, ка-зна-що — перебив москаль, — та який же у вас дяк, що його чуть на всю церкву?

— Е, там такий голос, що на кажних дверях стоїть по два чоловіки, та викидають голос лопатами, а то б зовсім люде поглухли.

202. МЕД.

Купив чоловік бідний у городі меду, а мачуха поїла його та на дітей і звернула — нерідних двойко було. Звернула та ще й побила. От вони плакали — плакали, а тоді одно й каже:

— За віщо се нас мачуха била?

— Та, — каже, — за мед.

— А бачив ти, який той мед?

— Ні... кажуть такий, як решето.

— Ні бо, такий, як журавель.

203. НА ТОМУ СВІТІ.

Їде бідний мужик дорогою, а пан їде шістьма кіньми й питає ся його:

— А звідки ти чоловіче?

А він каже сміючи ся:

— З того світу.

— А що ж там наші батьки роблять?

— А що ж, вельможний пане, панам усіди добре сидять собі в казанах, а бідний мужик дрова рубас та під ними палить.

204. ПАРА ВОЛІВ.

Мужик один з другим заложив ся, і каже один, що буде з паном обідати.

— Ну добре, як пообідаси, то я тобі пару волів дам.

Приходить до пана, вклонився низенько:

— Пане, я ще нікому про те не казав, але до пана прийшов питати: що б коштував отакій шматок золота?

І показав йому на руку. Пан зрадів, думає: „отсе щастя: треба його пригостити добре, то не мине те золотого моїх рук. — І крикнув, щоб йому принесли горівки, напоїв його; дають обідати, той сідає і обідає з паном; пан аж горить, хотів би дізнати ся, де той шматок золота. От і питає:

— Ну, де ж твоє золото? що як би його принести?

— Та що ж пане, в мене нема, я питаю, що б він варт, як би його мати?

— Ото дурень!

— Я не дурень, пане, коли таким способом виграв пару волів.

І розказав йому, що то за штука і взяв в свого товариша пару волів.

205. ДАВ ШАГА.

Дав чоловік старцеві шага, а другі давали йому хто по денежці, хто по полуниці, більше не давали. Старець зрадів та так дякує чоловікові. От чоловік і почав чванитись своїм добрим серцем, і що-разу, як зустріне того старця, зараз і питає:

— Адже я дав тобі шага?

— Та дали, паноче, поздоров вас Боже, жінкою й з дітьми.

Знов зустріне:

— Адже я дав тобі шага?

— Та дали, паночень, поздоров вас Боже, з жінкою й з дітьми!

Отак щедрець той усе пита та й пита, вже аж набрид тому старцеві. От раз якось

знов, може, вже в двадцятьє, знов питає у того нещасного старця:

— А вже я дав тобі шага?

Старець як зіпоне на його:

— Дав же, дав, щоб ти не діждав так давати з твоєю жінкою й з дітьми!

Перестав добрий чоловік питатись старця від сего разу.

206. ЗЛОДІЙ ЗАБЛУДИВ.

Забравсь у комору злодій та й потяг мішок сала. А хазяїн дочув ся, що хтось порать ся в коморі, та туди — там його й застукав:

— Чого ти сюди заліз?

— Заблудив.

— А-сало ж навіщо взяв?

— Ну, ти ж кажи!

207. МУЖИК ТА ЖИД.

Було се десь на переправі через велику річку, от хоч би через Дніпро. Було там багато всякого народу. Був там жид, — ходить собі і нюха табаку; а мужикові давно хочеть ся понюхати, та нічого; проспів він у жида, так не дає. Дивить ся мужик — ходить якась пані і теж таки нюхатабаку з табакирки. Він би і в пані попросив, та не сміє. Думає, думає, що йому робить; а табак аж кортить понюхати. Не втерпів, та до пані:

— Пані, позвольте — не во гнів вам буде взяти у вас табак на понюшку.

Пані дала йому. От мужик і повернувся до жида, та й каже:

— От, бач, і пані, та не така свиня, як ти, — дала табак.

208. ЧОМ БОГАТО ВОДИ У МОРІ.

Пігнав чоловік до моря напувати волів.
Не пють води, а він усе приверта їх до неї; а далі й каже:

— Що за біс, чом вони не пють? Здасться вже й пора б. Ке лиш. сам напю ся.

Ухонив раз — солона; хлиснув у друге — мов і солона і гірка.

— Е, — каже чоловік, — тим же її і богато, що її ніякий біс не пє.

209. МАЗУР.

Мазур сїдав на коня, та ніяк не сяде, усе з сунеть. От він і молить ся:

— Ох Господи, поможи. Мати Божа, поможи! Всі святі, допоможіть!

Та як напружить ся, — так і опинив ся на другому боці. То тоді.

— Та ну бо вже не всі відразу!

210. ШЕНЕЛІЯ — ЗЛОДІЙ.

Ночував салдат у баби та й поцупив там щось. Почала баба шукати та й знайшла у салдацькій шенелії загорнене.

— На що ж ти, службо, взяв?

— Што? как? Смесш ти салдата порочить. Найдьом сейчас к капітану!

— Та цить бо вже, цить! — каже баба перелякавши ся — ти, службо добрий чоловік то шенелія твоя — злодій.

211. ВИПРАВИВ СЯ.

— Та й дурний же ти який, нане-брате!

— Е, так великий.

212. ОДНАКОВО ЇЗДИТИ.

— Ляше, ти блудниш.

— Чорт його бері! Однаково їздити.

213. НЕВМІЛА ГОСПОДИНЯ.

Обідав циган у чоловіка. Подали борщ, кашу. Циган був добре голодний та як заходився біля того, то так наївся, що вже край. Коли се господня подає ковбасу прижену. Горе циганові: ковбаса аж пахне, лоскоче в роті, а їсти нікуди. Тоді до господині:

— Е-ех! — каже, — уміла, господинько, готувати, та не вміла давати.

214. ДОБРА КОЗА.

Шукав жид свою козу в лісі та й знайшов, що вже її вовки розірвали. То він тоді:

— Ай коза! ай коза! Хоч розорвалася, та не подалася!

215. ТРИ ДУМКИ.

Віз мужик на ярмарок пана з жидом; тільки дорогою вісь поломилася, мусіли заночувати серед шляху.

— Ну що ж, ласкавий пане, каже мужик, я з того не винен, що така причина впала, але вже тепер лягайте спати, де хочете.

Ну, пан положився на килимку під деревом, жид на возі, а мужик, хурман той, біля копей, на облозі (наглядати, щоб часом коней не покрадено). Ну, нічого, літньої пори ніч тепла, а зоряно так, що не надивитись! Лежать усі три та й думають кожен своє. Пан лежить, дивиться на небо та й медитує:

— От же й на небі неоднаково: одні зорі менші, другі більші, знати б то шляхетнійші, благороднійші. А цікавий би я знати, за кого ж місяць проміж зорями: чи то за короля, чи то за пана?

Мужик дивився на небо та й каже:

— Хороше, Господи, як хороше на небі святому! а все лінше, що небо так високо, а то люде й небо помежували-би: вельможні та дужі забрали б більші кутки, а иншим би менші достались, а як кому, то й нічого б не досталося.

А жид позирнув у гору, покрутив головою та й помислив:

— Гіт! — а що то, як би в мене стільки кербелів було, скільки зірок на небі? ой вей мір! може б і на процент не давав!...

216. ЛІНИВІ ЛЮДЕ.

Лежить чоловік із жінкою в саду під яблунею, а на дворі дуже душно — пече, аж видить; чоловік і каже:

— От добре б було, як би отсе яблуко впадо просто мені в рот саме!

А жінка:

— І хочеться ото тобі говорити в таку спеку!...

217. ДОБРЕ ДУТЬ, ЯК ДАДУТЬ.

Прийшов салдат у шинк, а люде чай пють:

— Ех, вот би чайку нап'їть, да боюсь, што не абжеч ся!

— А ти, — кажуть, — дми!

— Да! добре дуть, як дадуть!

218. ДОПИТАВ СЯ ЖИД ЗЛОДІЯ.

Украв злодій у жида козу, взяв на палигач та й веде. Той його наздоганяє:

— Гей, слухай! слухай! На що ти взяв мою козу.

— На мотузок.

— Але за що ти її взяв?

— За роги.

— Але, питаюсь я тебе: що я тобі винен?

— А хіба я в тебе правлю?

219. ЦАПКА.

Був собі такий москаль захожний, — зайшов до нас та й живе. Та якось і вкєчпв у шкоду: у когось там щось украв. Згвалтував ся народ: — Проженімо його, кажуть, геть, щоб його тут і не було в нашому селі. — Дак де тобі: „На що! каже, мене проганяти, я ж та ки з ваших і родом, і по вашому й балакати вмію.”

— А ну-ну, кажуть йому — як же то ти вмієш? А що се? — показуючи йому на чобіт.

— Чабот, — каже.

— А се як зветь ся? — питають ся, на го рілку показуючи.

— Гарелка!

— Ну, а отсе що?

— Сякіра, — хутенько москаль озиваєть ся.

— Добре мовиш, — кажуть на його, — а ну ж іще скажи: що се в тебе? — та й показують на його ж бороду.

Москаль тик-мик: не знає, що йому казати. Сказав би він борода, так не знає, чи так воно по нашому буде, чи ні. Думав-думав та й згадав, що наші москалі, сміючи ся, кацанами звуть, — та як гукне:

— Цапка! — каже.

— Ще б пак не цапка! — кажуть йому. — А ну лиш іди собі з Богом та більше до нас не приходь!

Та й випровадили його.

220. ДОБРА КУХАРКА.

Казала невістка:

— Чорт його маму знає тую свекруху!
Вона варить борщ у такому покотелі, як відро
та увесь і поїдять, і ще їм мало, а я зварю в ма
лесенькому, то більше половини зостанеть ся.

221. БІДОЛАШНА БАБА.

Пішла стара баба до церкви й почула, що
там вичитували, як то на тому світі буде плач,
та скрежет зубів. Іде вона з церкви та так гір
ко плаче. Зостріває її чоловік:

— Чого ви, бабо, плачете?

— Та як же мені, сніночку, не плакати,
що прочитали в церкві, що буде на тому сві
ті плач і скрежет зубами, — а чим же я скре
готати-му, коли в мене ні однісінького зуба
нема?!...

222. БАБИН САЛДАТ.

Привели салдатів у село та по кватирах
розводять. От один іде в ту хату, куди сказано,
та тільки на поріг та як крикне:

— Тренечись, бабка: твій салдат ідьоть!..

Так та бідна так перелякалась, що тіль
ки жива.

223. ТАНЦЮРИСТА ДІВКА.

— Чого ти дівко, танцюєш?

— Адже ж десь музики та грають.

224. ПШЕНИШНЕ.

— От біда! — каже жінка. — Все на жи
тному та на житному сидимо. Скоро свято, —
хоч би паляниць пшенишних напекти. Хоч би
ти де вкрав, чоловіче, пшенишного борошна!

— Тю на твою голову! — каже чоловік.
— Ще що вигадай! Та ж люде знають, що в нас нема пшениці, то зараз угадають, що крадене.

— І, чоловіче! Та я так його снечу, що ніхто й не добереться в його смаку — чи воно пшеничне, чи житнє!

225. ЧОМУ ЖИДИ НЕ ХЛІБОРОБАМИ.

— Іцку, чого жида не хочуть бути хліборобами?

— Ну, пропну вельможного пана, як би вони панові були хліборобами, то хто був би панові жидом?

226. ЧИ ДАЛЕКО ДО СЕЛА.

— Дядьку, а дядьку! А скільки верстов буде до села?

— Та хто його зна!... Як ваші коні не потомлені, то верстов з дванадцять буде, а як потомлені, то й двадцять набереться.

227. ЗИМА ЛЮТА.

— Ой, то-то, куме, зима люта буде!

— Невже?

— Страшенні морози будуть!

— Та ну?

— Так буде холодно, що аж-аж-аж!

— А ти звідки те знаси?

— Бо ж у мене кожуха нема.

228. КОНІ ЖАЛІЄ.

Їде чоловік, наздоганяє бабу: несе на плечах великий клунок, ледви тягне.

— Сідайте, бабо, я вас підвезу трохи! — каже чоловік.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

1.0

1.1

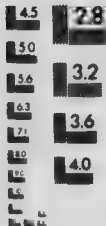
1.25

1.4

1.6

1.8

2.0

2.2

2.5

2.8

3.2

3.6

4.0

4.5

5.0

5.6

6.3

7.1

8.0

9.0

10

11

12.5

2.5

2.2

2.0

1.8

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

— Ой, спасбі тобі, спночку!

Сіла та й держить той клунок на плечах.

— Та вам же тяжко, бабо, клунок держати, — положіть його на віз.

— Е, дай тобі, Боже, здоровля, що мене везеш, а то ще таку вагу на віз класти! Треба ж і коні пожаліти.

229. МОСКАЛЬ ТА МАЛЯР.

Москаль до маляра:

— Що ти малюєш?

— Бога.

— Намалюй мого батька.

— Чи ж я твого батька бачив.

— А Бога ти бачив?

230. ДОБРА БАБА Й САЖОТРУС.

На селі ще ніколи не було сажотруса, і люде його не бачили. А то раз ішов він на село до пана компни трусити. Іде лісом, а баба гриби збірає. Побачила його, що такий чорний та страшний — певне чорт. А саме тут стежка розбігалась на два боки. Сажотрус і ниється ся:

— Бабо, скажіть, якою стежкою ближче до села: чи правою, чи лівою?

А баба:

— Воно б правою й ближче, але бо там на кінці села стоїть хрест... то вже йдіть лівою, хоч і далі.

231. ПІВ БІДИ.

Була собі жінка та така скупа, не жалувала чоловіка: сама ласеньке їсть, а тому — хліб сухий. От купила одного разу ковбасу, та так щоб чоловік не знав. Половину з'їла, а

половину заховала в хижці. Та рече ходить та не воду. А чоловік і питає?

— Чого се ти, жінко, все воду неси?

— От, напала якась біда, так і несть ся вода!

А чоловік і помітив: мабуть воно щось є! Та з хати, мов за якимсь ділом та щинком у хижку, та намацав там тую ковбасу та й з'їв. Входить у хату, а жінка знов до водянки:

— Отсе якась біда, що несть ся вода!

А чоловік:

— Та й я з'їв пів біди, — дай і мені води.

Жінка й не туди то, до чого він говорить. Згодом кинулась до ковбаси, аж там її кріхотки.

232. ШВАЧКИ.

— Що вані дівчата роблють?

— Шпують та співають.

— А мати що роблють?

— А що ж? Поруть та плачуть.

233. ГАРНО ПРИПРОХУЄ.

То завів до себе один господар беседу в свято. Посідали гості за стіл, поставлено перед їми м'ясо, а господар і припрохує:

— Їжте, гостоньки мої любі! Ріжте собі печінки, крайте собі серце!

234. ЖЕНИХ.

Виріє уже парубок здоровий, та все не хоче женити ся. Батько його вмовляв, умовляв, щоб одружив ся, а далі ще й кума на поміч покликав.

— Та ожени ся, сину! — той каже. — Доки ж парубкувати меш? Що ти собі думаєш?

Се ж по всьому світу! Коли прийшов до літ, то мусиш оженити ся. Твій тато чотирма роками за тебе молодчий був, як оженив ся, а Бог його благословив, — щасливо прожив стільки літ із твоєю мамою.

— Еге, — каже розумний син, — а з ким же я буду женити ся? Добре було татови, що вони посватали маму, а я з ким женити му ся, з чужою?

235. ЧОМУ ДО КОРЧМИ ХОДИТЬ.

— Чому ти, Груцю, все до корчми ходиш?

— Ну, — говорить, — звісно чого: бо корчма до мене не прийде.

236. НЕ СХОЧЕ.

— Куме! на що бо ви вашого сина жени-те? Та то ще дитина, воно ж іще дурне.

— Ба, кумоньку! То ж то й добре дурного оженити, бо як до розуму дійде, то сам не схо-че.

237. НІКОЛИ РОЗБИРАТИ.

Стояли в літку салдати на селі, а далі вже треба їм було виходити.

— Слнш, бабка, — каже салдат на свою хазяйку, — завтра в нахот, штош рано-всьо га това було.

То та вже баба встала рано - ранесень-ко: наварила, напекла, нагодувала салдата, — радіє, що випроважає. Коли се як затурко-тить тарабан, як схопиться салдат та як піч-не пхати в ранець і своє й хазяйське, і своє й хазяйське. Баба репетує:

— Що ти, служивий, чи не здурів? Куди се ти моє добро забіраєш?

А він як визвірить ся:

— Стану я, — каже, — роздивлять ся те пер, што твайо, а што майо, — так і в наход не паснею.

Та й подав ся.

238. ЦИГАН ПРОСИТЬ СЯ НА НІЧ.

Просив ся циган до хазяїна на ніч.

— Прийміть мене, мій хазяїне, на ніч, та не самого, а з сімейкою. Та там нас небогатецько; от тільки сам та сама, та він та вона, та дідуньо з бабунєю, та татуньо з мамунєю, та я, та жінка моя, та діточок двоє маленьких, троє більшеньких і той Іван, що несе ковбан, і той Данилю що несе точило: а ще не всі — є п'ятеро в вісї.

239. ПОВЕРШИВ.

— Так що, що він мене бив? А я його лаяв: лаяв-лаяв-лаяв, аж поки налаяв ся!

— А він же чув?

— Де там!

240. ПАЛИЦЯ.

Прийшов один жид до корчми і мав собі гарну палицю. А в корчмі сиділо два чоловіки та й давай чіпляти ся, ні сїло, ні впало, до жида.

— Дивись, — кажуть, — се нашого старшини палиця! А де се ти її взяв, жиде? Украв, га? признавайсь!

Жид мовчить, уже й злякався, хоч палиця та не крадена, а його власна. Коли саме на се входить старшина до корчми. Тії причепи зараз до його.

— А правда, то ваша палиця? Чи не вкрав її жид у вас?

Старшина глянув на палицю: та й гарна!
І закортіло йому ту палицю відняти.

— А й справді се моя! Де се ти її узяв, жи-
де?

А жид уже оханувсь, питає:

— Чуєте, пане старшино, — то ваша па-
лиця? Віземіть, як ваша!

Старшина бере.

— Так, — каже жид, — добре! У наших
селі злодії обікрали церкву і твою палицю там
покинули, забули; а люде дали її мені, щоб я
йшов у світ: хто буде казати, що то його па-
лиця, — той церкву обікрав.

Старшина тоді туди-сюди... Та що робити?
Не то палицю віддав, а ще й заплатив жи-
дови, щоб нікому не казав.

241. ГАРНИЙ ЧОЛОВІЧОК.

— Чи не крав ти?

— Та крав.

— А жінки чи не бив?

Та бив.

— А пакостів сусідови чи не робив

— Та робив.

— Може й постів не додержував?

— А боро з мене, Боже! Чи я ж невіра?

242. НЕ ВТОРОПАВ.

Украв салдат у хазяїна леміш та й схо-
вав у свій ранець. А жінка й кинулась:

— Де, чоловіче, леміш?

А чоловікові не хотіло ся шукати, бо вже
був вечір і спати лягали. Так він:

— А там де небудь. Хай завтра вранці
знайдемо.

А салдат лежачи почув та собі й думає:

— Вот шельмец! Как это он узнал, што леміш у ранце? Он колдун!

Та як хазяї поснули, встав тихенько, впняв той леміш із ранця та й положив туди, від кіля взяв був.

243. ЦИГАНОВА ПРАВДА.

Побили цигана за якусь крадіж люде, а він іде сам собі, зітхає, та:

— Е-ех! Нема в світі правди, тільки в мене та в Бога трошки!

244. МАЙСТЕР.

Каже син до тата:

— Геблюйте, геблюйте, тату, — я зайду та сокирою поправлю за вами.

245. КУПЦІ.

— Як у вас люде живуть? Чи з самого хліба живуть, чи може шевцюють, чи бондарюють, чи які інші майстри?

— Ні, пане, у нас усі люде купці.

— Купці? Як то так? Чим же вони торгують?

— Хлібом, пане.

— Як то? Перевозять звідки да тут на барини перепродують, чи як?

— Ба ні! Отсе як намолоте в зимі чоловік, то кожне і несе продає, — ото й купець. Ну, а прийшла весна, нема чого їсти, — йде відкуповувє назад, — знов купець. Хиба ж і не купці?

246. УЧЕНИЙ СИН.

Мав чоловік - хлібороб сина та й оддав його вчити ся до міста. Снюк не дуже вчив ся,

білши того, що байдики бив. Приїздить із школи до дому на літо. Питає батько:

— Ну, чого ж тебе там учено, сину?

— Всього, — каже син. — По латинському му розмовляти учено.

А ну-ну, — каже батько, а саме тоді на-кладав гній на віз, — як же то? От скажи, як по латинському називається гній?

— Ну, як же там? Гноятус, — каже син.

— А вила? — питає батько.

— Вила... вилатус!

— А віз?

— А віз... звісно, — возатус.

— Ге! — каже старий, — та й добре ж тебе вивчено! Годі ж уже вчити ся, а бери вилатус, а ними гноятус та отуди на возатус!

247. ДЖИГУН.

Ішло троє хлопців і один у одного й питають:

— Що тобі мати наварила?

Один каже: — Галушок.

Другий: — Кулішу.

А третій: — Зварила мені м... лугуна.

Я їв, їв, та хотів Богу помолити ся, так ніяк не можна: все їсти хочеть ся.

А джигун, то — самий співець.

248. ВЕЛИКИЙ МАЙСТЕР КРАВЕЦЬ.

Я собі майстер нан! Я три тижні на роботі був, трьом старшинам кожухи шив, тринадцять способів знаю мішки шити. Пішов я до коршми і кажу музиці:

— Грай мені!

А мужик репаний каже музиці:

— Грай мені!

Я крикнув: .

— Ні, мені!

А мужик репаний три дні руки від гною не вмивав, як лусне мене по зубах, то я всякий смак стратив. Устав а, хотів йому так дати, щоб він і ноги задер, та думаю собі — ще руки об його вкаляю!... Та й пішов собі. Приходжу до дому. Жінка, як звичайно господиня, дає мені картоплі до картоплі... А я їсти не можу: смак утратив.

249. ГАЛУХ.

Пішла жінка до криниці по воду та й набрала з водою жабу. Принесла до дому, налила води в горщик, поставила, щоб закипіла, і не бачила, як жаба в горщику опинилася. Вбігає в хату маленький її син і питає:

— А що то, мама в горшку буде?

— Галушки.

Хлопець став проти печі, а й дивиться.

А вода почала нагріватися, то жаба й вилазить з води та й спинається на вінця. То хлопець:

— Мамо! а найстарший галух очі витріщив!

250. НІКОЛИ ЖУРИТИ СЯ.

— Парубче, твій батько вмер!

— Стривай трохи, — дотанцюю!

251. У НАС ЩЕ ХВАЛИТИ БОГА.

То був колись такий лютий пригінчий панський, — усе бив людей. Ото одного разу ухопив якогось парубчака молодого та й давай його періщити, а той репетує. Коли се на той саме час надходить у двір з другого села чоловік подорожній. Поздоровкались, розпитувались, за яким той ділом.

— А що ж там по світах чувати? — питає пригінчий у того захожого.

— Ат! що чувати! — той одказус. — Біда! біють і плакати не дають.

— А чуєш ти, йолоне! — говорить пригінчий до хлопчика, що тим часом сльози утирав, — яка біда у людей: і біють і плакати не дають!... А в нас ще, хваднати Бога: що-дня наревеш ся, скільки схочеш.

252 НЕОДНАКОВИЙ СУД.

Здибали ся мірошник із шинкарем у пеклі та й збалакали ся, хто за що сидить там.

— Ти за що? — питає мірошник шинкаря.

— Бо не досипав.

— Гай-гай! — покивав тоді головою мірошник, — який же неоднаковий суд! Ти не досипав та в пеклі сидиш, а я як розмірив, то було з верхом коряк насиплю, ще й зверху припопчу, — а отже й я тут опинив ся!...

253. ДОБРИЙ БАТЬКО.

Стояв циган шатром, а зима була люта. За день намерзли ся і циган, і циганка й циганчата так що аж-аж-аж!... Приходить ніч, треба лягати спати, а циган ухналі зубами кус та й каже:

— То ж то мені холодно, а як же вам, діточки!

Діточки й зовсім у плач, а він тоді:

— Лягайте, дітки, на мене, — нехай уже я замерзну.

254. ПАНСЬКА ЧУПРИНА.

Купав ся пан-лях та й став потонати. Речує:

— Ратуйте, хто в Бога вірує!

А сам от-от уже захлиньєть ся.

Почув чоловік, прибіг, ускочив у воду, вхопив пана за чуприну та й витяг із води. Пан тому мужикови не дякуєть ся, виняв гроші, дає. Коли се надходить другий пан-лях.

— А що то? — питає.

— Вицьонгнол мене з води! — одказує сей.

— А відзялем, відзялем, як он себе за чуприне цьонгнол, — говорить той.

— За чуприне? — аж скрикнув сей. А ти неся крив! То ти не знаєш, що тільки пан має право за чуприну мужика тягти! Сто не чаїв йому в шкуру!

А тут уже набігли панські слуги. Як ухопили того бідолашу, як простягли, — дали сто нагаїв!

255. ГУРТ.

— Чом се ви, бабо, не сядете до гурту? — питають сердиту бабу.

— Я сама собі гурт!

256. ДОБРИЙ СИН.

— Бач, синку, як ти був малий, як я тебе доглядав та годував; а ти мене старого і годувати не хочеш.

— Так добре, що в мене горло було як у того щияченятти: а у вас тепер, як та халява, так чорт її й напхає.

257. ДОБРЕ ПРИЙМАЄ.

Прийшов кум до куми в гості. А вона, зрадівши, та й варить йому яйце. А дітей купа, то кожде собі:

— Мамо, мені яйце! Мамо, мені яйце!

А вона:

— Цитьте, діти, цитьте! Кум не свиня, щоб сам ціле яйце з'їв!

258. БАСЛАЇ.

Везе Литвин двох семинарів-богословів до дому з Чернігова на різдвяні свята. Везе, а на дворі мороз та ще й з вітром. Билсь, билсь, насилу добилсь до якоїсь корчми, що над шляхом стояла. Заїхали в двір, стали, пішли в шинк погріть ся. Погріли ся трохи, може й закусили, — далі вже треба й їхати. Хлопці ще в хаті, а Литвин пішов уже до коней.

Коли се підїздить другий Литвин. Підїхав, став.

— Здравов, земляк!

— Здравов!

— А што вязьом?

— А што ж вано: риба аль птіца?

— Не, царковин вєщі.

259. СОБІ РОБОТА, ЛЮДЯМ РОБОТА.

— Молоднице! — каже господар до женихи, — отже ми одно їли, одно пили, а чому за мною по два снопи, а за тобою по одному.

— Ге! — відказує молодниця, — бо ви, па не господарю, собі робите, а я вам.

260. ОЖЕНИВ СЯ.

- А що, вже оженив ся?
— Оженив ся.
— А що молоде взяв, путяще?
— Молоде! сорок літ ходило без запаски.
а сорок у за'асці.
— А не дано що за нею?
— Найдано. Дванадцять кочівників та дванадцять послухаторів, — коли їм щоб усі були вкупі, то збери по шляхах.

261. СЛАСТЬОНИ.

Якийсь москаль, у Таганрозі, чи що, заходивсь сластьонами пекти та продавати. „От, думає, забагатію!”

Коли й натрапив на якогось заробітчанина та й каже:

— Вот што малий: ти заплаті мнє палтінку, а уш я тебе сластьонами накармлю!

— Гаразд! — каже чоловік. — Тільки щоб годувал покотітиму.

Згодився москаль. І почали: той пече, а сей їсть. Як дашече отсе ваганки, то той згребе сома руками, видавить олію та в рот... Звісно, чоловік виробив ся, виголодовав ся, то богато з'їсть. Москаль уже питаєть ся:

— Іншо? Може буде?

— Та де там буде?...

От той пік-пік, пік-пік... та тоді як швиргоне сковорідку, як крикне:

— Скавародку с'єш!... Міня с'єш!...

262. ПЯТНИЦЯ.

Ішов козак шляхом, а на колоді сиділа дівчина.

— Е. гарна дівчина!... Пожартував би, та п'ятниця!

А вона йому:

— Козаче! завтра субота буде, та дівчини не буде!

263. ТРЕБА СКРІЗЬ ПРИЯТЕЛЯ МАТИ.

Прийшла баба до церкви, обмінила дві свічки та й пішла до образу св. Михайла. Поклонилася та й ліпить — одну свічку святому, а другу чортові. А люде штовх її та нишком:

— Що се ви, бабо, робите! Таж то нечиста сила!

— Е, люде добрі! хто його знає, де доведеться бути. — треба скрізь приятеля мати.

264. НЕВЕРЕДЛИВИЙ САЛДАТ.

Один салдат став на квартиру та й умовляється з господинею:

— Ти міня, тьотушка, не гані: я челавек добрай.

— Та знаю я, знаю! Усі ви, москалі, добрі, — аж нікуди!

— Нет, тьотушка, я не такой, как другіе прочіе, ілі как твой муж. Кат прідьот, так і на чньот крічать да камандовать: — „Давай борщ! давай кашу! Давай то! Давай сьо!“ А я, тьотушка, челавек прастой: мне адну куріцу сваріш, другу ю іжжаріш, да ентіх штук нескалька спектьош, што на скавародке падпекают ся да маслом падлівають ся, да ентіх, што с тварагом ані, — в сметанке едят — десятач ков несколько да і будет мне на неньок!

265. КОЛИ МОЛОКА НЕ ГРІХ.

— Боже наш, Боже! коли того молока не гріх?

— Брате! як немає.

266. УМИВАННЯ.

Устав Іван удосвіта та просто й пішов до шинку. Увійшов, аж нікого нема, — кудись жид одвихнувся. Він і заходив ся коло чарочок — одну та другу, та третю. А жид вернув ся та й почув з другої хати.

— А хто там такий?

— Се я, Іван.

— А що ж ти там робиш?

— Та що? вмиваю ся.

— Ну, ну! Озьми булку та втри ся!

267. ДІВКА ПІСЛЯ ДМИТРА.

До Дмитра дівка хитра, а по Дмитрі — хоч комін витри. Як іде в вечері, а стовп стоїть, то вона каже:

— Добри вечір вам, дядьку!

А собаку стріне та й питає:

— Чи не в старости ви, дядьку, йдете?

268. ЖАЛІСЛИВИЙ ДЯК.

Був дяк на селі, добрий опіюка. Прийшов страсний четвер, а він упив ся та й не прийшов на страсти. Другого дня біжить вулицею похмеляти ся, перестрівають його люде та й питають:

— А чому, пане-дяче, на страстях не були?

— Ой, люде добрі! Як згадав я, як жиди Ісуса Христа мучили, то так мені жалко його стало, що з того жалю випив трохи та й на страсти не пішов.

Аж ось приходить Великдень. Ішов джак ушив ся та й не прийшов до церкви. І так знову люди питають:

— Ой, людочки добрі, парохвіяне мої любі! Так я зрадів, що Ісус Христос воскрес, що так пішов до коршми та трохи я укинув з радощів...

269. НІКОЛИ ДОЖИДАТИ.

Іхав чоловік на ярмарок і зустрів його в лісі розбійники. Пограбували його та ще й хочуть повісити. Ті кажуть вішати, а ті — ні. Сперечають ся, а чоловікові надокучило слухати, так він:

— Та ну те бо вже або вішайте, або не скайте, бо мені на ярмарок треба!

270. ДОБРЕ ПІДДУРІВ.

Пішов циган красти садовину, переліз через тин та хильцем-хильцем під грушу, потрусив та й збіра. А було місяшно, то хазийн і вблідів. Підійшов тинком-пшиком із задку та за чуприну хан!

— То ти так? Навчу ж я тебе в чужий сад лазити!

А циган:

— Ой, пане-господарю! будьте ласкаві, що хочете зо мною робіть, — хоч живцем шкуру здеріть. — тільки через пліт не перекидайте! Помилуйте!

А хазийн розсердившись:

— А, сякий-такій! То ти будеш у мене груші красти, а я тебе милувати буду?

Та як ухопить цигана та через пліт його гун! А циган скочив на ноги, як кіт, та ще й уклонив ся:

— Дай же тобі, Боже здоровля, чоловіче, що ти мене ще й підсадив! Тепер шукай вітра в полі!

Та навітки!

271. ЦИГАН - КОНОВОД.

Украв циган кобилу, а його наздогнали, ввіймали та й привели до ратуша в громаду. Люде на його:

— А, злодюго! а коноводе!

А циган:

— Біг-ме, панове-громадо, — який же я злодій? Щоб у моєму міху дух заперло, щоб моє ковадло розкололо ся та молоток вищербив ся, коли я кобилу вкрав? А ось як, люде добрі, се було. Іду я вулицею, та так поспішаю ся... Аж уперек вулиці коняка лежить. Пасла ся, пасла ся та й лягла. А коняка велика, а вулиця вузенька. — піде пройтись, піколн обійти. Хотів я переступити, та тільки однією ногою переступив, а вона як ісхонить ся, як понесе мене!... Гора — не гора, пліт — не пліт, окін — не окін!... Я що маю силн держу її та кричу: Тпру, гніда! тпру, гніда! А вона біжить! А вона біжить!... Та й забігла зо мною аж на друге село... Та сі парубки. — дай їм, Боже, здоровля! — зупинили її та й сюди привели.

А де ж на її ремінна вуздечка взяла ся?
— питає громада.

— Ги, люде добрі! — каже циган, — та хіба там роздивити ся, де що взяло ся, коли ми так бігли, що все тільки мельк-мельк-мельк перед очима!..

272. ДОРОГІ ЧОБОТИ.

Служив наймит у жиди, відійшов та й за ніс жидівські чоботи. Жид зацівав його до суду, щоб наймит заплатив йому за чоботи — десять карбованців.

— Змилуйтеся, пане суддя, — просить ся наймит, — де ж таки за такі чоботи десять карбованців! Та гляньте на їх, яке се дрантя: всі в латках!

Питаєть ся суддя в жиди:

— Як же ви їх так ціните?

— О, пане суддя! — каже жид — як я їх ціню? О, то я дуже добре їх ціню! Слухайте самі, пане суддя. За нові я оддав за їх шість рублів; тоді оддав пришити пришиви, — ну, то вже дев'ять рублів. А ще на їх десять латок, — ну, яка там по пятаку, яка по злоту, — то й буде карбованець — от вам і десять. Хиба ж ні.

273. ОЧИЩЕНЄ.

До одного москаля убрав ся в хату злодій. Та підліз під покутя, бо там була завіска, — так він підліз під ту завіску.

От той москаль пішов у ту хату Богу молити ся, став на коліна та й просе:

— Господі, ачисті душу маю!

А той за завіскою й каже:

— Ачіщу.

— А той москаль ізрадів та й упять просить:

— Ачисті і жану маю!

— Ачіщу.

— Ачисті і детак маїх!

— Ачіщу.

— Ачисті і зятька маво!

— Дак не успею.

От москаль помоливсь Богу і пішов у другу хату та й хвалить ся жінці:

— Вот, жана, нас Гасподь любить і гаварить ка мне і гаваріл, што ачістить душі наші — і табе, і міне, і дєтак наших.

А жінка й каже:

— А зятька?

— Дак гаваріл, не успею.

От полягали, а в ту хату ніхто не пішов почувати. Її усеї поснули, злодій виліз та й забрав усе добро їх. Вони як прокинулись, подивились, — коли як раз очистив. Тоді москаль той і каже:

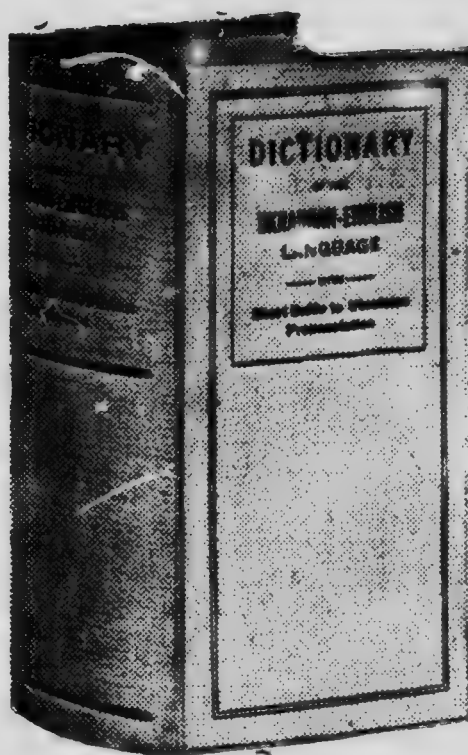
— Вот гаваріл, што ачіщу, — вот і ачістіл. А зятька не успел.

274. ТРИ ЮШКИ.

Жалів ся старий батько синові, що не годує його невістка, та й голодний повсякчас. А вона:

— Хиба ж я тата не годувала? Сьогодні вже тричі годувала: вареники зварила — юшку йому дала, картоплю зварилъ — юшку дала, яйця зварила — юшку дала. Три юшки, тату їла, та ще вам мало?

ПЕРШИЙ І ОДИНОКИЙ ТОГО РОДА
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ
СЛОВАРЕЦЬ

що обіймає 1600 сторін друку, з повною граматикою, азбукою друкованою і писаною, — і, — що найважливіше, — з вимовою англійських слів.

Се є перше таке видане в українській мові.

Словарець сей є конечно потрібний для кожного України. Видавництво не жаліло висипати суму гроша на те, щоб словар відповідав вимогам нашої суспільности. Щоби скоро знайти потрібне слово, на те є поазбучний реджістер таж в українській и і англійській частині. Ціна його є \$2.00

Пишіть до каталогу книжок і музичних інструментів:

Ruska Knyharnia
 848-850 Main St. Winnipeg, Man.

Найновіший ! найпрактичніший

Русько-Англійський ЛИСТІВНИК

або підручник до писання листів в обох
язиках — руським і англійським — в
справах промислових, торговельних і
т. ин.

Із залученем взірців різних урядо-
вих писем, приписів поштових правил
етикети (товариських приписів) щоден-
ного життя, контрактів, оголошень, век-
слів (нотів), правних приписів, що до
видавання векслів (нотів), приповідок і
діалектів (наріччя) руських, англій-
ських і т. п.

Отсей підручник є призначений осо-
бливо для ужитку в Канаді і Спол. Дер-
жавах Півн. Америки застосований до
потреб і умови їх життя. Того рода
листівник є конечно потрібний для У-
країнців в переписці (в писаню листів
до Англіїців і на відворот). Уложив
М. Б. Йосипівський. Сторін 288. Ціна
одного примірника 75 ц.

В оправі коштує \$1.00

Пишіть по каталог книжок і му-
зичних інструментів на адресу:

Ruska Knyharnia
848-850 Main St. Winnipeg, Can.

КОБЗАР

Т. Шевченка

з портретом і образками.

Є се скарб української літератури. — Ціна \$1.50

В оправі \$2.00

ШКОЛА НА СКРИПКУ

Ціна \$1.25

НАША ДУМА

Пісні для хору \$1.50

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛЬСКИЙ
СПІВАННИК

Ціна 60ц.

Замовлення висилайте сейчас
на адресу:

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St.

Winnipeg, Man.

Читайте і передплачуйте найбільший і найстарший Український тижневник

„Канадійський Фармер“

»К. Ф.« се одинока часопись, що подає найбільше новинок з війни, містить научні статі, подає корисні ради для фермерів і одним словом найдете у сій часописи усьо що тільки забажаєте.

Передплата \$2.00 на рік.

Цілорічним передплатникам даємо гарні премії.

Адресуйте:

Canadian Farmer

Box 3656-B. Winnipeg, Man.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ

**повинен знати
ІСТОРІЮ СВОГО
НАРОДА**

**читайте
Ілюстровану Історію
УКРАЇНИ**

ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКОГО

**516 стор., 416 образків,
в оправі \$3.50**

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St.

Winnipeg, Man.

Найновіший і найпрактичніший

Русько-Англійський ЛИСТІВНИК

або підручник до писання листів в обох
языках — руській і англійській — в
справах промислових, торговельних і
т. ин.

Із залученем взірців різних урядо-
вих письм, принципів поштових правил
етикети (товариських принципів) щоден-
ного життя, контрактів, оголошень, век-
слів (нотів), правних принципів, що до
видавання векслів (нотів), приповідок і
діалектів (наріччя) руських, англій-
ських і т. п.

Отсей підручник є призначений осо-
бно для ужитку в Канаді і Спол. Дер-
жавах Півн. Америки застосований до
потреб і умови їх життя. Того рода
листівник є конечно потрібний для У-
країнців в переписці (в писанню листів
до Англіїців і на відворот). Уложив
М. Б. Ясєнівський. Сторін 288. Ціна
одного примірника 75 ц.
В оправі коштує \$1.00

Пийміть по катальог книжок і му-
зичних інструментів на адресу:

Ruska Knyharnia
848-850 Main St. Winnipeg, Can.

3 3286 07307474 8

Нові збірники різних танців.

1. **НОВИЙ ЗБІРНИК 65 РІЖНИХ ТАНЦІВ**, українських і других націй, як українські козацькі, польські, танці російські, єврейські, болгарські, мадярські чардаші і много інших — на скрипку, мандолину, корнет і кларнет. — Ціна 60ц

2. **ЧУДОВИЙ ЗБІРНИК 300 КАВАЛКІВ РІЗНОРОДНИХ ПІСЕНЬ І ТАНЦІВ** українських і других націй, як польські, молотийки, вальці, танці польські, єврейські, болгарські, румунські, мадярські, угорські чардаші і много інших — на скрипку, корнет, мандолину Ціна 1.60

ДО НАБУТЯ Є ТАКОЖ:

М. КРОПИВНИЦЬКИЙ.

„Де ти бродиш моя доле“

Дует для тенора і барітона з акомпанієментом п'яна.
У великім форматі. — Ціна 40ц
Ф. КОЛЕССА.

„ВУЛИЦЯ“

на хор мішаний, мужеський і сольо.
У великім форматі. — Ціна 75ц

Наша Дума.

Українсько-Руські народні пісні для хору.
Накладом Руської Книгарні. — Ціна 1.50

Школа на скрипку

Самоучитель в українській мові. Найлекший спосіб вивчити ся самому грати на скрипці без помочи учителя. — Ціна .. 1.50

RUSKA KNYHARNIA

848-850 Main St.

Winnipeg, Man